2870

CITIȚI „DREPTATEA", TRIBUNĂ DE LUPTĂ ÎMPOTRIVA COMUNISMULUI !

Director
PAUL LĂZĂRESCU
Redacția și Administrația
Fără sedii
Cont virament la BNR Sucursala Municipiului București nr. 45.10.30.11.0600
4 pagini — 2 lei

Dreptatea

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL ȚĂRĂNESC
creștin și democrat

ANUL XXII
(Seria a IV-a nr. 183)
VINERI
14 septembrie 1990

Ieșirea din tăcere

[illegible] că e pace dintîi, pri[illegible] s-a așternut pe țară, ce [illegible] cînd va prevesti fur[illegible] jocul politic e dublat [illegible] profundă instabilitate eco[illegible]? Prin sloganuri abile își [illegible] puterea că va reuși [illegible] națiunii și salvarea [illegible] naufragiu. Himere și ni[illegible] mai mult, de opt luni în[illegible], ce s-au tot autolegitimat, [illegible] cărora adastă fiasco[illegible] impopularitatea. Tot ce se [illegible], cu greu se mai înscrie [illegible] limitele suportabilului: a[illegible] o mie de întreprinzători [illegible] în pragul falimentului, o [illegible] de peste 25 miliarde [illegible] în primul trimestru, sute [illegible] mii de români în bejenie și [illegible] anul fatidic nu s-a încheiat, economia se cutremură din [illegible] și guvernul umblă cu su[illegible] antiseismică: speculă, [illegible] muncă puțină, greve, [illegible] de resurse, control, supra[illegible], poliția face ce poate [illegible] din plin că fără [illegible] se poate), demagogii sînt [illegible] puțin preocupați de soarta [illegible] decît de bunăstarea lor [illegible]. Un guvern lovit de pu[illegible] de a decide nu reușește să [illegible] din conul de umbră ne[illegible] și disperarea ieșite [illegible] la lumina zilei, națiu[illegible] e în eclipsă, stingheră, sin[illegible], dezbinată, culpabilitatea [illegible] e tot mai vinovată, [illegible] nevinovăției și arăta[illegible] cu degetul nu mai conving [illegible] nimeni, dezastrul pare a [illegible] soarta! Vechea alcă[illegible] stare de lucruri, pare să [illegible] în normalitate. Contacte [illegible]ificative, cooperări im[illegible], climatul de instabili[illegible] vizitele „de lucru" re[illegible] colac peste pupăză [illegible] sub Ceaușescu accep[illegible], adîncesc întrebarea, ce [illegible] urma după... ?

[illegible] veni steagurile albastre [illegible] din cosmos, negre [illegible] mijlocului de lume sau sîn[illegible] ale altei revoluții, că tot [illegible] obișnuit să trecem (cu [illegible]) dintr-o extremă în[illegible]? Pînă atunci vor rămîne [illegible] noastre cu rană la [illegible] pe care nu puțini „ema[illegible]" visează să o perpetueze în [illegible]. Schimbarea de stăpîn [illegible] însemnat și schimbarea [illegible] servitute, torpoarea ce ne-a [illegible] 45 de ani! Cînd a[illegible] se va transforma în [illegible], în reverberație, în a[illegible] de muncă? Cînd va [illegible] „plopul pere și ri[illegible] micșunele...?". Dumnezeu ne ierte că am actualizat compromisa zicală devenită butadă! Vom mai face oare casă bună în Oicumena Europei? Pînă la sfîrșitul de mileniu ne vom înscrie în cartea ei de onoare măcar o pagină? Necopiind pe nimeni și împrumutînd tot ce-i bun de la alții? Cînd vom ieși din convalescența socială, din plina boală dictatorială?

Vom fi liberi numai în interiorul spaimelor noastre, ne vom hotărî noi înșine soarta sau vom lăsa pe alții să ne-o hotărască? Vom ocroti valorile (materie scumpă cenușie) sau vom lăsa străinii să le folosească? Otrava, veninul, calomnia, discreditarea opoziției, invectiva, terfelirea dizidenților, le vom scoate curînd din casă?

Centrii vitali ai economiei îi vom lăsa mai departe atinși de paralizie, ne va cuprinde fervoarea democratică, vom fi obsedați de spaima viscerală, teama de propria noastră identitate, somnolența ne va ține la pat și, mai mult, cînd ne vom regăsi echilibrul? Vom trăi într-o vegetare letargică, într-o frenezie adulatorie nestăpînită, vom mai considera conducătorul ca pe un salvator, ca pe un mesia, sau absența lui va fi binevenită? Noi care am trăit numai într-o educație paternalistă, vom zbura odată din cuib ca pui maturi? Reacția de respingere în fața foamei, setei, întunericului, frigului, ne va reda acea dimensiune și forță de luptă nebănuită din zilele lui Decembrie? Deschiderea la zvon, propensiunea întru fleacuri, hipertrofierea nimicului incapabili de revoltă ne vom mulțumi oare cu și mai puțin decît puținul dinainte? Vom apela la salamul, mulțumirea de sine și ingurgitarea resturilor, vom vegeta sub regn cultivînd răbdarea de cîrpă, vom muri în floare sau ne vom maturiza în fruct, vom aștepta spășiți hibernarea. Vom adăsta cuminți în rădăcină ori ne vom trece din nou disperarea în tulpină, de acolo din ram în ram pînă la explozia de viață din flama de lumină? Vom isprăvi istericalele interetnice, vom scăpa de stereotipurile negativiste ale reflexelor condiționate nefaste? Vom da curs, în sfîrșit, uzului rațiunii, pentru a nu mai ni-

PETRU JUCU

(Continuare în pag. a 2-a)

Să nu uităm însă...

Nu există oraș care să nu aibă o asemenea platformă industrială, platformă care cere curent, materie primă și materiale, bani, desfacere, piețe externe. Dureri de cap, deci. Poluare uneori. Și probleme sociale cît încape. Dar să nu uităm însă că aici milioane de oameni speră. Că milioane de oameni n-au deocamdată altă șansă decît să rămînă aici. Că de aici vor trăi ei și ai lor. Că unii pentru a fi aici s-au pregătit o viață. Că aici s-a muncit uneori zi și noapte, șapte zile din șapte, douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru. Și să nu uităm că aceste fabrici, așa cum sînt ele, sînt făcute cu suferințe atroce, cu bani grei, cu sudoare. Le avem, iar acest fapt nu-i puțin lucru, totuși... (E.M.)

CUGET DREPT

Pluralism, dar nu împrăștiere

Ne îngrijorează ușurința cu care ne despărțim unii de alții pînă la dușmănie ascunsă fără pricină; după război am fost împărțiți în clase sociale ca să ne putem urî după lege, în tihnă, pînă la moarte unii pe alții, pentru a scoate sabia clevetitoarei limbi unii împotriva altora. Așa am reușit să ne dezbinăm, să ne fărîmițăm, să ne junghiem fără de milă sub ochiul și cizma străinului, cinică, ajunsă stăpînă pe Talpa țării.

Ce vom face de acum încolo? Vom continua pe temeiul acela șubred de pulbere și neîntocmire să prindem vechiul cheag al cufundărilor în mlaștinile purgatoare și infernale ce nu duc nicăieri, și-n care nu poate rodi decît sămînța în gușa pustiitoare a cîrtițelor întunerecelor celor mai dinafară, unde fi-va scrîșnirea dinților? Sau ne vom întoarce la acel pluralism de păreri creatoare, îngăduitor, singurul ce poate fi semn al declanșării unei democrații reale și în România. Pe crucea Capitoliului lîngă Casa Albă, în America, este scris cu litere ce pot fi descifrate de departe: „In pluralism unitatea" iar pe ușa fiecărui senator este întipărit același înțeles.

Dar, vom adăuga, asta în țara cu cei mai mulți preoți predicatori din lume, căci asta este America, țara predicatorilor și economilor după parabolele Evangheliei.

Unitatea poporului român a fost și este, cîtă mai este, cum socotea și Eminescu, fructul Maicii noastre Biserica. Iisus Hristos cu Evanghelia Învierii sale ne-a păstrat unitatea măcar că veacuri între noi străjuiau pajure străine. Credința ne-a ținut laolaltă și ea ne va purta împreună pe mai departe, întru împlinirea misiunii noastre în istorie, legată de mîntuire.

O democrație creștină adevărată și pe pămîntul României, așadar cu Doamne ajută!

IOAN ALEXANDRU

„Nu vă fie frică..."

Domnilor tovarăși foști și actuali funcționari de partid, lucrători la miliție, securitate, nimeni nu v-a trimis să săpați canale decît eventual Ceaușescu. Cei pe care dumneavoastră, predecesorii dumneavoastră sau șefii, pensionați acum, i-ați ținut cu zecile de ani fie la Poarta Albă, fie la Gherla, Aiud, Sighet, Pitești, nu v-au cerut capul. N-au pretins pedeapsa vechiului testament, „dinte pentru dinte". V-au cerut minima decență de a tăcea, de a vă întoarce la profesiile dumneavoastră, de a învăța o meserie dacă alta nu ați avut decît de a da din gură, pe scurt v-au cerut să înțelegeți că domnia voastră s-a încheiat. Dacă nu ați priceput nici pînă acum că dumneavoastră înșivă, mai mult decît oricine, v-ați pregătit prăbușirea, nu e decît o dovadă în plus a penibilei mediocrități ce ați așternut-o peste această țară de peste 40 de ani încoace. Cu toate acestea, vă agățați de putere ca și cum ați fi neprihăniți. Au existat mulți oameni cumsecade printre dumneavoastră, au existat și oameni pricepuți care au realizat cîte ceva pentru România, au existat idealiști și chiar caractere. Din păcate nu această categorie conduce la ora actuală națiunea. Această categorie încearcă să-și găsească un rost în lumea ce vine iar unii de bună seamă își examinează conștiința și au toate șansele de a se întoarce printre oameni. Ei nu sînt puțini, sînt marea masă de cotizanți ai partidului comunist, clientela ocazională, necăjiții de ieri și de azi. În situația dată nu sînt valabile cuvintele „proști dar mulți", cum am învățat la școală din nuvela „Alexandru Lăpușneanu". În împrejurarea de față contează centrele de putere create încă de pe vremea defunctului dictator, organizate profesional, beneficiind de conturi grase în lei și valută. Nu opoziția azvîrle cu banii pe fereastră ci șefii de culburi care au prevăzut din vreme căderea într-un fel sau altul a clanului Ceaușescu. Fluturînd lozinci primitive, ușor de preluat pe fondul nostru cultural falsificat pe de-a-ntregul, segmente importante ale populației se lasă seduse de ele pentru că ele oferă vechi minciuni în straie noi. Astfel că dumneavoastră sînteți adevărații trădători de patrie și dacă veți continua astfel nu veți mai scăpa de pedeapsa meritată.

VIOREL STIRBU

Înălțarea Sfintei Cruci

„CRUCII Tale ne închinăm Hristoase,
Și sfînta ÎNVIEREA Ta
O lăudăm și o slăvim !"

De trei ori pe an, Sfînta Cruce este în mod deosebit oferită credincioșilor spre închinare, în mijlocul bisericii. Prima și a doua oară se oferă o cruce de format mic, cea folosită pentru binecuvîntare de către preoți duminica și de sărbători, și la orice slujbă din afara bisericii, — căci fără prezența Sfintei Cruci nu este îngăduit a se oficia nici o slujbă, nici în biserică și nici în afara ei. A treia oară se așează în mijlocul bisericii chiar Marea Cruce, care se află de regulă în Sfîntul altar, în partea de răsărit a Sfintei Mese — străjuind neîntrerupt mormîntul lui Iisus, al cărui simbol este chiar Sfînta Masă.

Fiecare din aceste trei zile în care Sfînta Cruce este oferită credincioșilor spre închinare, în mijlocul bisericii, își are însemnătatea și semnificația ei. La vom lua pe rînd, oprindu-ne mai mult, cum este și firesc, asupra aceleia care dă numele sărbătorii de acum: Înălțarea Sfintei Cruci.

În ordine cronologică, prima este Duminica a treia a sfîntului și marelui post al Paștelui, numită Duminica Crucii. Nu are o dată fixă, fiind legată de Sărbătoarea Paștelui, la jumătatea drumului dintre începutul Marelui Post și Ziua Învierii. A fost privită întotdeauna de Învățătorii Bisericii ca o zi de popas pe drumul urcușului spiritual al anului religios către Patimile și Moartea prin răstignire a Mîntuitorului Iisus Hristos. Este precedată de prima vestire a Patimilor, pe care Iisus o face către ucenicii Săi, cărora le spune: „Fiul Omului trebuie să pătimească multe și să fie defăimat de bătrîni, de arhierei și de cărturari, să fie omorît".

Preot S. DIMANCEA

(Continuare în pag. a 4-a)

Partidul Național Țărănesc-creștin și democrat

Doctrină, program, organizare (II)

— interviu cu dl. GABRIEL ȚEPELEA, director al Departamentelor de studii, doctrină și programe

RED: Partidul Național Țărănesc—creștin și democrat pune și astăzi un accent deosebit pe rezolvarea problemelor țărănești. Am în față un proiect de „Lege a pensiilor pentru țărani", tipărit încă înainte de alegeri. Ce premize teoretice și sociale credeți că ar trebui luate în considerare de Departamentul Agriculturii în abordarea contemporană a problemei agrare? Dacă ne puteți oferi o joncțiune cu perioada anilor 1946, cînd ați publicat studiul „Noi aspecte ale problemelor țărănești"?

Prof. G. T.: Partidul Național Țărănesc—creștin și democrat și-a propus să reprezinte în viața politică românească interesele tuturor categoriilor sociale punînd accentul pe lumea satelor. Evident, situația țărănimii nu mai este astăzi — după cooperativizarea forțată — aceeași ca în anii în care aripa de stînga a partidului nostru vorbea de „o clasă țărănească". Dar nici în trecut țărănimea nu a constituit o categorie omogenă, o clasă socială, cu aceleași interese. Combătînd în 1946 inerția de terminologie marxistă arătam că se poate vorbi la sate mai degrabă de pături țărănești, de straturi cu interese în același timp complementare dar și antagoniste: țărani cu peste 30 de ha pămînt, ce sînt siliți să facă apel la brațele străine de muncă de familie, țărani cu proprietăți de la 30 la 5 ha, și marea masă a celor cu pămînt puțin, uneori rezumîndu-se la vatra casei, siliți să muncească pe ogorul altora... Diviziunea era și este oricînd susceptibilă de amendamente în funcție de realitățile locale, și în special de relief (munte, deal sau șes). Această constatare ducea la elaborarea unei politici de credite, utilaj agricol, diferite de la strat la strat, în opoziție cu măsurile generalizatoare pe care le implica conceptul unificării de „clasă țărănească".

Un distins economist, prof. V. Jinga „ne-a dat o replică neașteptată în același organ de presă, în „Tribuna Transilvaniei", deplasînd problema de la realitățile economico-sociale asupra modului de viață, al obiceiurilor care fac din țărănime o entitate, îi conferă o unitate stilistică. Oricare ar fi interesele divergente — spunea preopinentul — în momentele cheie, țăranii acționează ca exponenți ai aceleiași lumi pe linia tradiției și continuității.

Desigur, observațiile profesorului Jinga erau binevenite și completau asertiunile noastre cu date pe care le consideram subînțelese, cunoscute, și prin aceasta nereiterate. Ceea ce interesează astăzi este că pentru elaborarea unei „legi a pămîntului", adică a proprietății rurale, să indentificăm în vederea unor programe speciale categoriile interesate în agricultură: mici proprietari, muncitori agricoli, mecanizatori, ingineri agronomi, medici veterinari, zootehniști, silvicultori și alții pentru a-i lega trainic de viața satului și agricultură. Pentru că agricultura reașezată pe alte baze, pe alte raporturi de proprietate nu trebuie să revină la metodele de exploatare de altădată. De asemenea, probleme decurgînd din considerații teoretice, dar materializate în măsuri adecvate, cerute de situația

AMELIA NEACȘU

(Continuare în pag. a 2-a)

Luptăm pentru dezintegrarea structurilor comuniste (II)

Paul Lăzărescu și George Achim în dialog cu domnul Iurie Roșca, prim-vicepreședinte al Frontului Popular din Moldova

REP: Eu cred că începutul [illegible]schimburilor și contactelor dintre românii din dreapta și din stînga Prutului vor facilita, în mod inevitabil nașterea acestei [illegible], pentru simplul fapt că oamenii vor constata că, pentru a comunica unii cu alții, nu au nevoie de translator și astfel se va destrăma de la sine teoria mincinoasă a limbii moldovenești.

(La această parte a discuției noastre a participat și domnul Andrei Baștovoi, deputat în Sovietul Suprem al Republicii).

A.B.: Eu sînt și parlamentar, [illegible] al comisiei pentru știință și învățămînt a Sovietului Suprem și pot să vă informez [illegible] de greu ne-a fost să promovăm adevărul evident, că noi [illegible] limba română. În cadrul comisiei s-a discutat propunerea unui membru ca să utilizăm în practica editorială glotonimul „limba română". S-au iscat, în urma acestei propuneri, discuții aprinse, nu la nivelul omului de rînd, ci la nivel parlamentar, care ar trebui să fie cît de cît pregătit din punct de vedere științific și politic.

Argumentarea a fost iarăși aceeași: adică, chipurile, noi înțelegem, dar poporul nu o să înțeleagă. Deci nivelul discuției era foarte scăzut, determinat, [illegible] de atitudinea comu[illegible].

REP: Este vorba de o subcultură politică ce și în Țară se manifestă cam în același fel, datorită nedeprinderii mecanismelor jocului democratic. Poporul — și mă gîndesc [illegible] și la românii [illegible] la cei din Țară — ți[illegible] vreme fixat în scheme [illegible] de gîndire ale totalitarismului nu poate să se o[illegible] peste noapte cu ele[illegible] reacții democratice.

A.B.: Sperăm că aceste adevăruri, picătură cu picătură, fie în parlament, fie în [illegible] Frontului Popular, vor [illegible] rezolvarea problemelor [illegible] frămîntă pe noi toți. [illegible] am început să obținem victorii, vor apărea [illegible] o serie de publicații editate [illegible] Centrul de terminologie, [illegible] de Constantin Tănase, [illegible] în curînd, un dicționar [illegible] românesc și nu unul [illegible] moldovenesc ca pînă acum, [illegible] nu există limbă moldovenească, ci doar grai moldovenesc. Și acest lucru, spus și citit o dată, de două ori, de mai multe ori, va cuprinde, odată și odată, oamenii, cu adevărul.

I.R.: Țin să precizez, pentru cei din Țară, un fapt care trebuie înțeles corect, și anume că **românofobia care a fost cultivată aici este atît de mare încît** să nu se simtă cumva lezați dacă vor fi ofensați cu vorbe grele de un om mai puțin stăpînit.

O minciună repetată de o sută de ori, sau de o mie de ori, devine adevăr.

Iată, vă aduc un exemplu, care poate părea stupid pentru cel care nu cunoaște bine realitatea de la noi.

Secția de dezinformare a lansat un astfel de zvon: în magazine nu se găsesc mărfuri pentru că ele sînt cumpărate de românii din Țară care au năvălit încoace și cumpără totul — și săpun și lenjerie și tot ce nu se găsește, pentru că nimic nu se găsește.

Și iată și eu, și colegul meu, și alții care umblăm mult prin sate, prin colectivele de muncă, încercăm să lămurim oamenii: „Bine, oameni buni, la Prut, de bine de rău este vamă, care are o listă de mărfuri ce nu pot fi scoase din U.R.S.S., iar vama nu este moldovenească, ci rusească, sovietică, făcîndu-se un filtru foarte sever. Dar în partea cealaltă, la Nistru, și dincolo de Nistru nu este nici un fel de vamă. De ce nu vă revoltați că toate mărfurile și utilajele se cară, mai ales acum, după alegeri, în Rusia, în Siberia, în Ucraina. Nu vi se pare că, mai ales de aici, vin oameni care ne cumpără totul din magazine? Da, ni se răspunde, da' de ce vin românii? Nu trebuie să vină."

Vedeți, așadar, că omul trece printr-o stare de inconștiență pe care noi n-o putem ignora. Cînd explici că în curînd va exista vamă republicană și produsele nu vor mai putea fi duse spre celelalte republici ale Uniunii pînă ce nu vor fi satisfăcute cerințele interne, oamenii se mai domolesc, dar conștientizarea este un proces foarte greu și foarte anevoios.

Încă un caz, așa ca un banc, dacă vreți: am fost, în cel puțin douăzeci de puncte diferite, cu cîțiva colegi de la Frontul Popular, în ultimele două săptămîni. Probabil că nu există nici un sat și nici un colectiv de muncă în care să nu fie auzit următorul exemplu. — astăzi, fiind la magazin sau undeva într-un loc public, un prieten, un vecin, un cumătru a văzut un român care spunea — citez absolut exact — următoarele: „opincarilor, mămăligarilor, basarabenilor, las' că venim noi, românii, peste voi și-atunci îmi vei spăla cizmele și-mi vei pupa picioarele". Și atunci întrebi și cauți unde se află omul ăsta, el nu mai este nicăieri.

Este evident că nu este un zvon întîmplător. Cineva, cu bună știință, plasează exact aceeași — hai să-i spunem — „anecdotă" pe întreg teritoriul Basarabiei.

REP.: Și în România dezinformarea a funcționat în același chip: calomnii, diversiuni, zvonuri răspîndite în același timp în diferite părți care prindeau imediat, făcute, cred eu, după o studiere foarte atentă a psihologiei colective. Vedem că același lucru se petrece aici, — doar Securitatea, veche sau nouă, a fost și probabil este încă, ucenic conștiincios al KGB-ului — iar noi sîntem încă, din păcate, în faza reflexului condiționat inoculat de comunism, însemnînd că la un anume stimul se reacționează într-un singur fel și, din păcate la modul acesta submediu.

I.R.: — Era o vorbă în Țară: „Unde e securitatea?". Iar răspunsul: „Peste tot".

REP.: La noi s-a petrecut un fenomen curios. Partidul comunist care era foarte adînc impregnat în toată realitatea, cu foarte multe ramificații, unele subterane și oculte, la un moment dat, după Decembrie, a dispărut instantaneu, adică s-a produs un fenomen pe care un cunoscut scriitor îl numea: „dispariția rîului sub deșertul de nisip". El rămîne undeva, invizibil, dar nu se știe cum va ieși la suprafață. Cum credeți că se va produce acest fenomen cu comuniștii moldoveni? În ce fel se vor metamorfoza ei?

I.R.: Acum, pentru unii români de treabă de la noi, ca să nu zic „de bine", este tentantă crearea unui partid comunist național. Dar, luînd în considerare experiența țărilor baltice, realizăm că este o eroare dorința nobilă și sinceră a acestor oameni, pentru că național-comunismul nu este cu nimic mai bun decît comunismul sovietic. Bineînțeles, „tovarășii" din Comitetul Central nu stau degeaba și creează anumite structuri pe care, deocamdată, nu le nominalizez. Editează și anumite publicații periodice, care apar cu titlul de ziare independente.

În perspectivă ar putea fi creat un partid socialist, ca în Bulgaria, fie un partid social-democrat sau o altă denumire. Este evident că ei își vor găsi niște structuri unde să se retragă, însă, cred că, oricum, procesul de declin este ireversibil, iar ceea ce contează în primul rînd este decomunizarea conștiințelor, proces care se desfășoară uneori mai vertiginos decît ne pare nouă, celor care îi urmărim din afară.

Foarte rar mai poți întîlni un comunist care să se mîndrească cu asta. Chiar dacă este membru de partid îi este jenă să mărturisească public acest lucru. Deja este un salt calitativ, ca să zic așa, pentru a fi în ton.

Altceva ne îngrijorează foarte mult. Noi am subestimat probabil posibilitățile financiare, organizatorice, de spionaj, ale imperiului, structurile pe care le cunoaștem. E uimitor faptul că noi cu niște forțe foarte mici, fără nici un fel de bază materială, fără prea multe finanțe, fără o structură organizatorică ce ar putea fi comparată cu a partidului comunist, am reușit, totuși, să avansăm destul de mult în acest an.

Pericolul mare este ca și după declararea independenței sau chiar după obținerea independenței se va mai face simțită, destul de multă vreme, cred eu, prezența acestor structuri care din păcate nu pot fi identificate nici în Țară.

A.B.: Unii din comuniștii „patrioți" nutresc iluzia — sfînta naivitate! cum că partidul ar putea fi destrămat dinăuntru și de aceea nu îl părăsesc, iluzio-

Interviu realizat de
PAUL LĂZĂRESCU
GEORGE ACHIM

(Continuare în pag. 2)

COTIDIENE

ÎNGUSTA CUMPĂNĂ

De ce este totuși pasionant să trăiești în România de astăzi? Pentru că, cel puțin pentru generația mea, există posibilitatea de a trăi istoria, cu toate sforțările, toate procesele contradictorii care vor făuri un viitor pe care s-ar putea încă să nici nu-l intuim.

Anii pe care i-am trăit pe timpul dictaturii nu au reprezentat istorie adevărată — adică ceva viu, palpabil, pentru care merita să trăiești; ei vor fi trecuți în istorie ca o pată albă, în care nu s-a întîmplat aproape nimic esențial pentru viitorul acestui neam. Au fost ani în care ne-am aflat izolați de lume, în care istoria a fost dată înapoi, într-un timp nebulos, în atemporalitate. Ani în care merita să trăiești; ei vor fi trecuți în istorie ca o pată albă, în care nu s-a întîmplat aproape nimic esențial pentru care, bolnavi și stingheri, am trăit ca niște cîrtițe, neavînd nici măcar conștiința răului la care înșine participam.

Istoria presupune evenimente bogate, luptă, tensiune și zbucium pentru punerea în practică a unor idei. Am învățat însă că istoria poate să însemne și liniște, o liniște degradantă și dezumanizantă, care obosește și ucide mintea și spiritul. În orice întreprindere umană, pentru ca ea să reușească, trebuie să te implici profund.

După Revoluție ne-am trezit goi și neștiutori în fața istoriei. După ani de zile în care am fost împinși de la spate, încă nu am învățat că putem fi făuritorii propriului destin. Se aude din ce în ce mai des expresia: „lasă să facă alții". Din neștiutori trebuie să ne transformăm în profesioniști ai politicii. Trebuie să învățăm luptînd, și aceasta pentru o viață cu adevărat mai bună, și nu pentru himere ideologice vrednice doar de spirite utopice și anchilozate.

Istoria vie, istoria care nu iartă, ne cere astăzi tributul ei de rațiune și demnitate.

Dar se pare că intrăm, iarăși, într-o perioadă de liniște excesivă, în care nu se întîmplă nimic esențial, și în care însuși guvernul a intrat într-o fază de tăcere aproape ostilă. Așteptăm

SORIN ȘTEFAN

(Continuare în pag. 4)

Soarta C.A.P.-urilor din Maramureș (II)

Despre colectivizarea de „bunăvoie". Care este, dar, motivul colectivizării forțate și nerentabile a micii proprietăți țărănești din zonele de deal și de munte? Personal, nu pot să împărtășesc opinia că această acțiune dementă și-ar avea originea într-o pornire gratuită de a face rău. Aceasta e o naivitate, răutatea abstractă nu explică nimic la scară istorică. Adevăratul scop al colectivizării agriculturii după model sovietic mi se pare a fi acela de a distruge în acest fel componenta principală a societății civile românești: țăranii mici proprietari și, deci, liberi. Și într-adevăr, acestea au fost efectele sociale ale colectivizării: exterminarea, în penitenciare sau în coloniile de muncă forțată, a tot ceea ce a avut mai valoros țărănimea noastră; distrugerea proprietății, întrucît era temelia unei independențe relative a individului față de stat; combaterea sau falsificarea stupidă a datinelor și credințelor strămoșești, care constituiau de fapt suportul moral-spiritual al societății civile. Privind retrospectiv, trebuie să constatăm cu luciditate și tristețe că acest scop a fost, în mare parte, atins. Încă o dată: colectivizarea nu a avut un scop economic, așa cum s-a declarat de fapt în plan ideologic: ineficiența economică a sistemului colectivist era deja prea bine cunoscută din experiența sovietică de dinainte de război.

Acestui proces distructiv la esența lui, țăranii maramureșeni i-au opus o rezistență dramatică și scump plătită, despre care nu s-a scris încă pînă în prezent. Am să relatez succint cîteva cazuri.

Prin 1950—51 se încearcă și în Maramureș aplicarea rezoluției Plenarei C.C. al P.M.R. din 3—5 martie 1949 privind înființarea unor „întovărășiri" agricole. În cîteva sate s-a reușit acest lucru, prin manevrarea abilă și vicleană a țăranilor mai săraci împotriva celor mai avuți. Dar această instigare nu a ținut peste tot. De pildă, în Săcel, ultimul sat în amonte pe Iza, sediul proaspetei „întovărășiri" a luat foc într-o noapte, oarecum spontan. Vecinii care au sărit repede ca să stingă focul erau pregătiți cu găleți cu... petrol de la o sondă din apropiere. Activiștii de la raion, cu munca de lămurire, au plecat îngroziți și n-au mai re-

prof. NICOLAE IUGA
fost vicepreședinte al C.P.U.N. Maramureș

(Continuare în pag. a 4-a)

Biblioteca „DREPTATEA"

Fiinţa şi exilul

„Viaţa este inimă, [illegible] vieţii este logos [illegible]"

Exilul şi-a creat, definit o formă de existenţă prin cultură, prin literatură. El nu-şi ascunde niciodeaum identitatea, iluziile şi refluxurile memoriei, redescoperindu-şi de fiecare dată nostalgia în tectonicile destinului românesc. O literatură născută dintr-o experienţă românească şi europeană, dintr-o tragică injustiţie, revoltă şi neobişnuită voinţă de a crea în acord cu o filosofie a supravieţuirii prin artă. Scriitorii exilului nu au dispreţuit spaţiul etnic, istoria, rădăcinile, limba românească. Numai cînd se va scrie o **istorie a literaturii exilului românesc** — sinteză absolut necesară — numai atunci o să ne facem o idee exactă despre tendinţe, structura şi specificul, formele de existenţă morală şi estetică ale literaturii create în afara graniţelor naţionale. Tot ce s-a gîndit şi s-a desăvîrşit în limba românească trebuie neapărat să fie recuperat, valorificat, receptat critic în spiritul continuităţii şi specificului naţional, unei ierarhii de valori invulnerabile. După aproape o jumătate de secol de exil românesc, critica de azi are datoria morală şi socială să vorbească deschis despre literatura exilului, despre originalitatea ei, să se pronunţe cu cea mai mare obiectivitate posibilă. Astăzi e necesar mai mult ca oricînd să se conceapă fără prejudecăţi un **Dicţionar al scriitorilor din exil**, o şansă pentru noi de a cunoaşte opera celor exilaţi, refugiaţi într-o Europă a tuturor [illegible] de ordin social, artistic, istoric şi politic. Ar fi un prim contact cu scriitorii exilului românesc aproape necunoscuţi de tînăra generaţie. Dicţionar care ar repune în circuitul valorilor actuale nume şi opere ce aparţin culturii naţionale şi universale.

Scriitorul **Emil Raţiu (Supravieţuitorul, 1989)** este un exilat ce priveşte lumea prin vitraliile timpului recucerit, reinviat. El creează dintr-o experienţă de viaţă dramatică o mitologie a fiinţei vulnerabile, supusă mutaţiilor sociale, psihologice, istorice. Fiinţa şi exilul nu sînt atît teme, cît mai cu seamă forme de comunicare ale destinului, supravieţuiri, frontiere de netrecut, oglinzi ale conştiinţei puse să răsfrîngă Golgota omului, pe Sisif în dialog cu absurdul şi lumea ameninţată să-şi piardă identitatea, raţiunea de a fi. Povestirile, schiţele şi nuvelele lui Emil Raţiu reconstituie din perspectiva interogaţiilor, o voinţă ce nu-şi descoperă spaţiul de rod şi de realizare. Structura morală a personajelor e torturată de neliniştea neîmplinirii, de amplitudinea despersonalizării provocate de exil. Personajele lui Emil Raţiu se judecă, trăiesc destinul cu o voluptuoasă luciditate, dispreţuind conformismul, rostindu-se cu toată sinceritatea în numele unui cod etic inflexibil. Dialogul lor cu lumea este un dialog cu conştiinţa, cu ideea de justiţie morală şi socială. Exilate din spaţiul lor sacru — universul de gîndire şi simţire românească — personajele lui Emil Raţiu, admirabil construite, vii, memorabile în sensul umanităţii, nu-şi interzic să fie voci ale fiinţei, măşti ale destinului, răzvrătiţi. Emil Raţiu creează aceste măşti fără să cadă victima unei nejustificate hamletizări, fără acoperire existenţială şi estetică. Scriitorul înfăţişează [illegible] experienţe de viaţă, mi[illegible] [illegible], în alianţă cu o a[illegible] numită [illegible] morală. Scepticism[illegible] ironia, mai puţin cinism[illegible] un scenariu [illegible] unde viaţa, faptele, [illegible] ideilor creează textul [illegible] excepţională per[illegible] estetică. [illegible] Dincolo — o [illegible] performanţă narativă — este mai mult o meditaţie a destinului, a voinţei de a cunoaşte [illegible] lumii interioare, o radiografie a [illegible] şi a [illegible], a suferinţei şi a prăbuşirii, un cosmos [illegible] numit marele gol şi [illegible]. Emil Raţiu introduce în naraţiune interogaţiile, dialogul, replica fără replică, îndoiala, dar şi poezia condiţionată [illegible] de solitudine, de tristeţe. Interogaţiile sînt rostite de un personaj anxios care a străbătut deşertul vieţii, exilat în ideea că realitatea lumii din afară trebuie să se identifice cu fiinţa interioară, să-i răspundă întru [illegible]. „Este o nelinişte veche. Este neliniştea de cînd era copil, de cînd era adolescent, neliniştea de totdeauna cînd vedea că visul lui, plăsmuirea lui, nu coincideau cu viaţa, cu realitatea. Dar acum de ce trebuie să se mai înspăimînte? Toţi oamenii au o soartă. Şi apoi ce este lumea adevărată? Căci el a înţeles deodată acele Cuvîntul! Creaţia din afară este egală cu cea dinăuntru! Tot ce este afară este Cuvîntul! Creaţia este rodul Cuvîntului! Dar cum pot fi reduse toate într-unul, formă şi esenţă unică? Eu, altul, ieri, azi, aici, dincolo? De ce chinul zadarnic al fărîmiţării, această misterioasă, cosmică, veşnică repetiţie, risipă la infinit? Şi în el se zbate fără răspuns, chinuitoare, întrebarea, setea de „dincolo" dintotdeauna. Trecerea frauduloasă a frontierei, condamnarea, recluziunea provoacă fiinţa. Exilatul îşi judecă din nou viaţa, destinul, fapta, trecutul cu o nețărmurită luciditate. Este judecată fiinţa vulnerabilă, traumatizată, umilită, dar mai ales inima, măsură a tuturor dramelor consumate în timp, a tuturor evenimentelor la care participă eroii. Toate personajele lui Emil Raţiu ascultă de vocea inimii, de inteligenţa ei, dar ele rămîn captive, cunosc eşecul din prea multă generozitate şi prea mult sacrificiu. Romanul inimii este o expresie a spovedaniei, rostirii verbului cu memorie. De fapt, naraţiunile lui Emil Raţiu sînt o neîntreruptă spovedanie, definind cu realism şi amplitudine estetică cel mai autentic exil al fiinţei. Spovedanii ce angajează în monolog ideea de supravieţuire prin memoria literaturii. Personajele îşi pierd identitatea în condiţiile unui regim totalitar: „Căci era oare o vină că nu mai avea o identitate, un drept la existenţă? Că prin lege nu mai exista? Că însăşi viaţa sa, sentimentele erau interzise şi manifestarea lui, căci copilul era peste frontieră, constituiau deja o sfidare şi o crimă? Că viaţa sa şi sentimentele sale erau şterse cu tot atîta uşurinţă ca un cuvînt scris pe nisip? Nu mai avea o identitate, o hîrtie, era asemeni unei fiare, res nullius şi era dus în afara vieţii, în închisoare, asemeni ciumaţilor lui Caragea, în mormînt. Se născuse în altă ţară, unde-şi avea rădăcinile şi pe care şi-o pierduse. Ce altă sentinţă mai teribilă ca aceasta putea să fie?"

ZAHARIA SĂNGEORZAN

(Va urma)

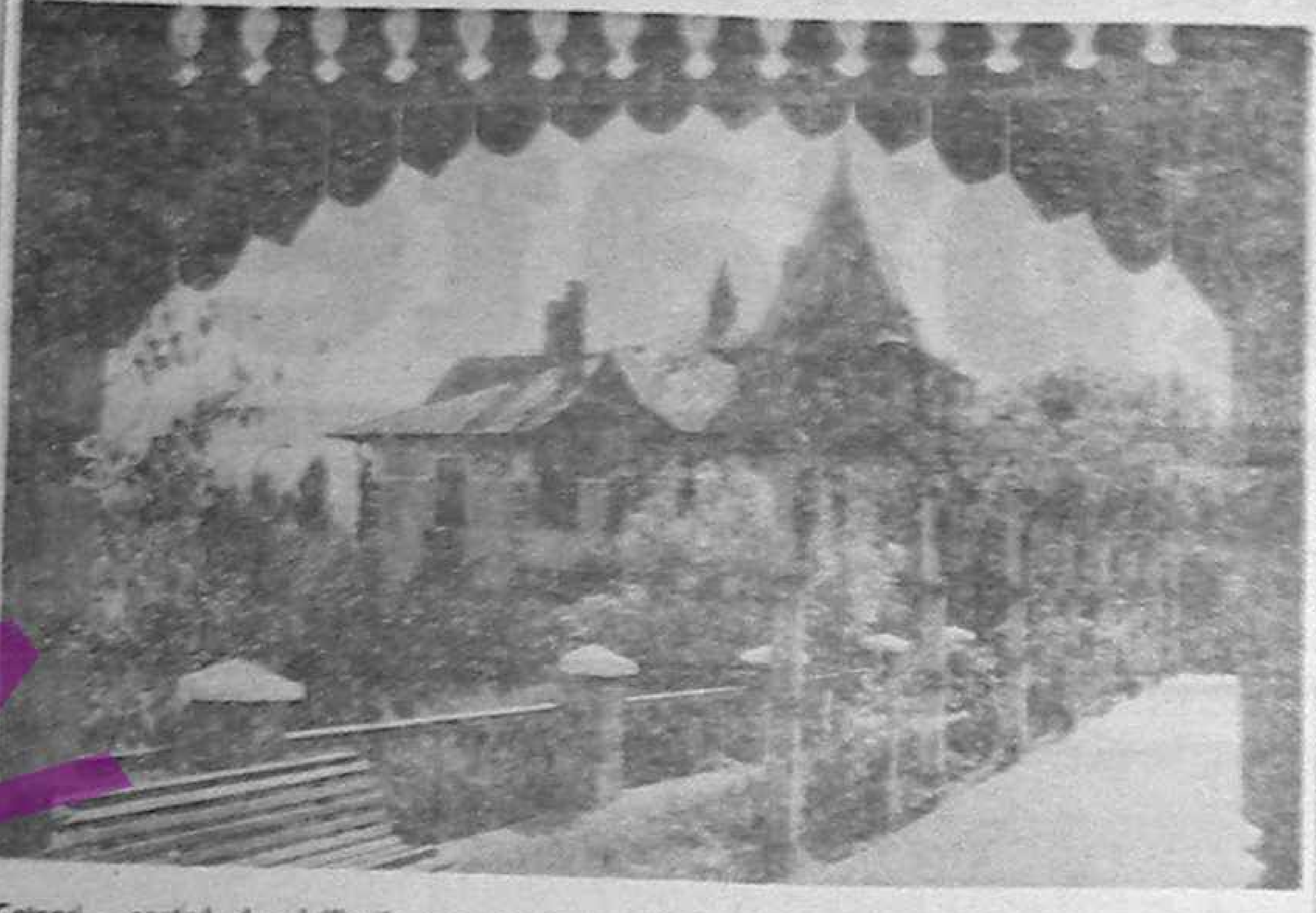

Cotnari — centrul de vinificaţie — sau povestea vinului de viaţă lungă. Sub geană de toamnă, Ştefan cel Mare şi Sfînt trece prin aceste locuri binecuvîntate de Dumnezeu.

DEZVĂLUIRI

Tragedia foştilor prizonieri pe frontul de est

Dl. Nicolae Fulorea din Craiova, fost ofiţer activ pe frontul de răsărit şi prizonier de război, înaintează ministrului forţelor armate un vast memoriu cu caracter autobiografic.

Întrucît o copie de pe memoriu ne-a fost trimisă şi nouă, mărturisim că am rămas impresionaţi luînd cunoştinţă de odiseea parcursă cu stoicism nu numai de Nicolae Fulorea, comandant de companie în batalionul 10 Vînători de Munte, ci de o întreagă generaţie a armatei române.

Pentru faptele de vitejie pe cîmpul de luptă a fost decorat cu ordinele „Coroana României" şi „Steaua României". Prizonier din septembrie 1941 pînă în iunie 1948, a supravieţuit foamei, frigului, păduchilor şi chiar încercărilor de asasinare la care au fost supuşi de către autorităţile ruseşti, mulţi prizonieri români şi polonezi pierind în condiţii inumane fie în lagărul improvizat într-o crescătorie de porci în localitatea Aktiubinsk, de pe malul Caspicei, fie în Urali sau în Siberia. Înfometaţi pentru a fi determinaţi să semneze manifeste contra generalului Antonescu, intimidaţi şi ameninţaţi de Ana Pauker şi colonelul Cambrea care s-au deplasat în mai 1943 în lagărul de la Oranki pentru a-i forţa să se înscrie în faimoasa divizie „Tudor Vladimirescu", ofiţerii socotiţi cei mai recalcitranţi au fost transferaţi într-un lagăr de pedeapsă (privarea de libertate nu era considerată suficientă) de la [illegible] la un loc cu ofiţerii superiori [illegible] ai mareşalului von Paulus şi unde ruşii i-au pus să tragă la plug în locul animalelor. Prizonieratul l-a condus şi în nordul Uralilor, la Reabova, la numai cîteva sute de metri de taiga, unde în gerurile iernii polare erau obligaţi să scoată copacii din rădăcină şi unde trebuia să dai dovadă de multă tărie de caracter pentru ca în condiţiile de lipsă a oricărui drept elementar uman, de făţişă reprimare a oponenţilor, ca să nu recurgi la greva foamei, pentru a nu mai presta o muncă incompatibilă cu demnitatea de om.

Reintors în ţară, în locul unor recompense la care l-ar fi îndreptăţit atitudinea curajoasă demonstrată pe cîmpul de luptă sau în captivitate, regimul comunist l-a obligat la şomaj şi nenumărate şicane soldate de fiecare dată cu pierderea locului de muncă.

În continuare, petentul face cunoscut că o parte din camarazii săi care au luptat pe frontul de vest au fost avansaţi în grad, ceea ce nu s-a întîmplat cu cei care au luptat numai în răsărit, că anii de război sau captivitate s-au calculat de asemenea diferenţiat, combatanţii de pe frontul de est fiind net dezavantajaţi şi cere recunoaşterea dreptului de a purta decoraţiile primite pe front, precum şi avantajele care se recunosc în astfel de cazuri, ca de exemplu cele recunoscute veteranilor din războiul de independenţă sau celor din primul război mondial.

O altă propunere se referă la reinstaurarea celebrării ZILEI EROILOR şi care avea loc în fiecare an de ziua ÎNĂLŢĂRII DOMNULUI, cu tot fastul şi ceremonialul care o consacrase. Autorul memoriului mai propune refacerea tuturor monumentelor ridicate în cinstea eroilor morţi pe cîmpul de luptă şi cărora o politică nefastă le-a smuls vulturul şi crucea — simbolurile de vitejie şi credinţă ale poporului nostru, precum şi reamplasarea Monumentului Independenţei din Calafat pe creasta care domină oraşul şi de unde s-a deschis focul artileriei române în războiul de independenţă, în prezenţa domnitorului Carol I. Nu trebuie scăpată din vedere o altă nedreptate şi anume: osemintele Eroului Necunoscut să fie readuse în Capitala ţării, unde au fost depuse iniţial în parcul Carol pentru ca fiecare om de bună credinţă să poată aprinde o lumînare, să depună o floare sau să verse o lacrimă întru cinstirea lor. Din acest punct de vedere, mausoleului aşa zişilor eroi ai luptei pentru socialism trebuie să i se dea altă destinaţie, cu atît mai mult cu cît nu este vorba nici despre eroi propriu-zis şi care nici nu au dreptul la cinstirea poporului din cauza suferinţelor pe care i le-au pricinuit.

ION UNTARU

Reporter în anchetă

Pantoful cenuşăresei

Vine toamna, şi pe lîngă problemele multe şi diverse ale femeilor, pe lîngă cozile alimentare cauzate de necesitatea unei aprovizionări în vederea preparării conservelor de iarnă, pe lîngă goana nebună după uniformele şi rechizitele şcolare ce nu se găsesc, uite că s-a mai ivit o nouă şi acută problemă: aceea a pantofilor.

Oricît am umbla prin oraş, oricît de mare ar fi necesarul dat vînzătoarelor, oricît de mult am renunţa la pretenţiile şi gusturile noastre, rămînînd doar la principiul că un pantof este grozav dacă întruneşte calitatea de a exista, şi în al doilea cînd de a-ţi intra piciorul în el, ei bine cu toate aceste renunţări şi abdicări este imposibil să găseşti un pantof. Atunci, cu nervii aruncaţi grămadă unul peste altul, formînd astfel o personalitate complexă, găseşti că-ţi mai rămîne o singură soluţie: casele de comandă.

Însă nici aici nu-i aşa de uşor cum ai fi putut crede: căci vînzătorii, amabili şi neputincioşi, victime ai nervilor femeilor disperate îţi răspund că nu-ţi pot satisface dorinţa din pricina lipsei de material. Dînşii sînt „înzestraţi" numai cu fîşii de piele maro, din care pot produce în schimb nişte frumoase şi rezistente sandale, cu o linie foarte elegantă.

Astfel, pretenţiile femeilor încep să scadă, ele renunţînd chiar ca pantoful să-ţi vină bine pe picior: dacă nu este numărul 35, atunci poate un 36. Chiar dacă este puţin mai mare acum ce mai contează. Numai să fie! Nu, nu este nici 35 şi nici 36. Atunci măcar un 34 încerci tu timid, încropind de pe acum să strîngi din dinţi. Nici, duduie, 34 căutaţi la copii. Bine, bine, la copii, dar nici ei nu stau mai grozav la acest capitol.

Singurul loc unde te mai poţi duce în situaţia aceasta disperată se aseamănă cu un soi de bîrlog al lupului: consignaţiile bucureştene.

Ei bine, odată intrat aici, dacă mai ai tensiune ea poate să îţi scadă brusc, sau să crească pînă la epuizare, încercînd astfel să părăseşti încăperea. Aici se află pantofi cu toc, balerini, orice mărime. Aici nu mai trebuie să strîngi din dinţi gîndindu-te cum va trebui să-ţi înghesui piciorul într-un pantof mic. Nu, aici trebuie numai să-ţi strîngi punga şi să dai între 1 600—1 800 lei pe o pereche de pantofi. Pantofi eleganţi, din piele, unii lăcuiţi, made in Turcia, pantofi care după două, trei săptămîni vor arăta îngrozitor: în cazul în care talpa este şi aşa uşor dezlipită mai mult ca sigur că lacul va crăpa, încălţămintea arătînd ca nişte bărci uzate şi intrate la apă.

Asta înseamnă că un om cu un salariu mediu de 2 500 lei poate cumpăra pe lună o [illegible] pereche de pantofi, [illegible] pentru a doua nu-i mai [illegible] banii. În străinătate un [illegible] cu un salariu mediu [illegible] cumpăra un video şi îi mai rămîn cîţiva bănuţi. Cum ar fi raportul. Atunci cum [illegible] mai mari zile de azi [illegible] să muncească cu atîta [illegible] multă perseverenţă, [illegible] dintr-un salariu îşi poţi [illegible] doar o pereche de pantofi?

Prin magazinele pe unde am fost, cît şi prin casele de comandă am auzit unele [illegible] între vînzători cum că [illegible] aceasta s-ar datora faptului [illegible] pantofii vor fi scumpiţi [illegible] costa în jur de 700 lei. [illegible] sîntem deja obişnuiţi cu [illegible] practici comuniste de a [illegible] orice fel de revoltă [illegible] scumpirea produselor prin [illegible] gerea acestora de pe piaţă, [illegible] cînd omul, exasperat, îşi [illegible] le numai să-l găsească, [illegible] mai face caz de preţ.

Am auzit chiar şi comentarii în genul acesta: să-i scumpească domne, dar măcar să-i [illegible]. Oricum, ar fi pe jumătate [illegible] ieftini decît cei din consignaţii.

Aşa că, stimaţi domni, [illegible] să ieşiţi pe piaţă cu noua [illegible] (bineînţeles, de o calitate [illegible] bunătăţită) căci metodele [illegible] logice folosite au dat roade.

AURA ALEXA IOAN

CARNET JUDICIAR

UNITĂŢILE de poliţie şi-au intensificat acţiunile de prevenire şi combatere a faptelor antisociale. Unităţile teritoriale au organizat ample acţiuni cu participarea efectivelor formaţiunilor economice, judiciare, pază şi ordine şi circulaţie, la care au fost atrase şi alte instituţii interesate. S-au constatat 453 infracţiuni, din care 8 au vizat viaţa şi integritatea persoanelor, 91 avutul public, 65 avutul personal şi peste 150 încălcări ale regimului circulaţiei pe drumurile publice. Au fost verificaţi peste 2 800 paznici, acţiune în cadrul căreia au fost găsiţi dormind sau plecaţi din post 662 din aceştia, fapt ce denotă serioasele carenţe în angajarea şi controlul personalului încadrat în astfel de funcţii. Au fost controlate 122 casierii colectoare, s-au întreprins 46 de descinderi la domiciliile unor infractori cunoscuţi, depistîndu-se, totodată, şi un număr de 103 minori lipsiţi de supraveghere, faţă de care s-a dispus încredinţarea lor familiilor. Au fost depistaţi 2 273 conducători de vehicule care au încălcat normele de circulaţie, fiind reţinute în vederea suspendării 759 permise de conducere, din care 437 pentru conducerea sub influenţa alcoolului. S-a constatat o stare accentuată de indisciplină în rîndul conducătorilor auto profesionişti şi al factorilor de răspundere din unităţile deţinătoare de parc, fapt ce influenţează creşterea frecvenţei cazurilor de folosire ilegală sau abuzivă a mijloacelor auto proprietate de stat. Controalele executate asupra autovehiculelor în trafic, pe timpul desfăşurării acţiunii, au permis descoperirea multor cazuri de transport mărfuri procurate, de cele mai multe ori, pe căi ilicite, pentru a fi valorificate în străinătate, precum şi mari cantităţi de produse aduse din afară, pentru a fi vîndute în condiţii speculative pe piaţa internă.

EFECTIVELE de pază şi ordine de la poliţiile judeţene şi serviciile independente ale poliţiei transporturi au depistat un număr de 3 470 persoane, ce au nesocotit prevederile legale, fiind sancţionate contravenţional, 1 397 pentru încălcarea diferitelor acte normative, din care 994 pentru comerţul stradal neautorizat, 198 pentru practicarea jocurilor de noroc şi 2 pentru prostituţie. Totodată au fost descoperite 32 de infracţiuni, 18 fiind speculă, în 4 cazuri efectuîndu-se cercetarea cu făptuitorii în stare de arest preventiv. Cu această ocazie au fost confiscate sau indisponibilizate, în vederea confiscării, bunuri şi valori în sumă de 2 418 509 lei.

CADRELE din Poliţia judeţului Giurgiu au surprins, în flagrant, pe Cîrstea Nicolae Aurelian, de 24 ani, merceolog la Întreprinderea de Frigidere Găeşti, judeţul Dîmboviţa, şi Ivan Cristinel, de 19 ani, din comuna Gura Şuţii, judeţul Dîmboviţa, mecanic la Întreprinderea de Gospodărie Comunală şi Locativă Găeşti, care au introdus, din Bulgaria în România, sustrăgîndu-se controlului vamal, 3 208 pachete cu ţigări BT, în valoare de 60 125 lei. Asupra lor s-a mai descoperit şi suma de 67 000 lei.

ÎN MAI multe zone din perimetrul Ocolului silvic Cala[illegible], de o săptămînă, un grup compus de costorari-ţigani, toţi cu domiciliul în Calafat, cu căruţe trase de cai au pătruns în diferite puncte ale pădurii şi au făcut mare ţaf, tăind copacii la înălţimi cuprinse între un metru şi un metru jumătate de la pămînt, lăsînd în urmă, pe cel puţin 25 de hectare, o privelişte dezolantă. Cei 15 hoţi de lemn care au atentat asupra diminuării avuţiei naţionale şi echilibrului ecologic, îşi aşteaptă dreapta pedeapsă.

VÎNZĂRI cu suprapreţ la Întreprinderea de confecţii [illegible]. Cîteva exemple: cămăşi bărbăteşti executate din ţesătură Costina, al căror preţ corect de vînzare este de 114 lei bucata, etichetate la 222 lei bucata; altele, din ţesătură Lanici, în loc de 138, 177 lei bucata; din ţesătură Leila de la 126 la 183 lei bucata etc. Şi tot aceleiaşi unităţi i-au fost [illegible], pentru deficienţe de calitate, numai în prima jumătate a anului, 8,5 la sută din totalul de produse controlate. Evident, măsurile dispuse vin în sprijinul cumpărătorului. Întrebarea care se pune însă este dacă unitatea amintită a trecut la aplicarea lor.

DIXIT: „Virtutea poate fi [illegible]tătoare cu viciul, dar nu poate pactiza cu el".

Giacomo Girolamo Casanova

(Rompres).

Grupaj întocmit de
EUGEN TODEA

PARTIDUL NAŢIONAL ŢĂRĂNESC-creştin şi democrat

(Urmare din pag. 1)

reală din lumea satelor, credem că trebuie să se aşeze elaborarea unei „legi a pămîntului", concepută de specialiştii noştri din Departamentul Agriculturii.

VIAŢA PARLAMENTARĂ.

REP: Care este activitatea P.N.Ţ.—c.d. ca partid de opoziţie în procesul de elaborare a Constituţiei?

Prof. G.T.: În cadrul P.N.Ţ.—c.d. s-a elaborat un astfel de proiect, care a fost realizat în cadrul Departamentului Juridic. Au mai colaborat şi alţi specialişti din domeniile sociologiei, economiei şi psihologiei. Sperăm să terminăm imprimarea lui cît mai curînd pentru a-l putea pune la dispoziţia corpurilor legiuitoare. Considerăm că o asemenea operă legislativă nu poate fi lăsată la voia inspiraţiei momentane a oratorilor, fiecare termen trebuind să fie îndelung cîntărit. Sperăm ca viitoarea Constituţie să pună bazele democraţiei în România, să poată fi un ghid suprem al vieţii publice.

RED: Care este forma de stat avută în vedere de parlamentarii P.N.Ţ.—c.d.? Cum şi cînd se va hotărî aceasta — înainte sau după elaborarea Constituţiei?

Prof. G.T.: Punctul nostru de vedere în legătură cu viitoarea formă de stat a fost formulată înaintea alegerilor: forma de stat trebuia hotărîtă printr-un referendum prin care să se stabilească dacă poporul român doreşte să fie guvernat în sistemul unei monarhii constituţionale sau al unei republici. Deoarece referendumul nu a avut loc credem că decizia în această problemă va reveni celor două Camere.

RED.: Consideraţi că pînă la adoptarea noii Constituţii este posibil ca parlamentul să adopte noi pachete de legi (un nou cod penal, noi legi economice, legi cu privire la libera circulaţie a informaţiilor etc.)?

Prof. G.T.: Întrebarea este foarte bine venită pentru a preciza că toate legile ar fi trebuit să fie precedate de Constituţie pentru a nu exista contradicţii între legile speciale şi Costituţie — Legea supremă. Această afirmaţie este valabilă pentru toate sectoarele de care aţi amintit. Neprocedîndu-se aşa — datorită urgenţei elaborării unor legi, — **ar fi necesar ca de fiecare dată cînd se prezintă parlamentului un proiect de lege, acesta să fie precedat de precizări principale, subliniind absenţa unei Constituţii.**

RED.: Cum credeţi că ar fi fost indicat să se voteze legile în cadrul Parlamentului: prin ridicare de mînă sau prin vot secret?

Prof. G.T.: Noi am propus votul secret. Dar după cum vă amintiţi din şedinţele celor două Camere care au avut loc la Ateneu pentru votul secret s-au pronunţat 185 de senatori şi deputaţi iar majoritatea, de orientare cunoscută, au optat pentru votul nominal. Motivaţia a fost: articolele unei legi sînt atît de importante (deoarece angajează viitorul ţării) încît reclamă o răspundere asumată direct, în public. Personal cred că acest mod de a vota adică renunţarea la votul secret a fost prima abatere majoră de la regulile adevăratei democraţii.

Luptăm pentru dezintegrarea structurilor comuniste (II)

(Urmare din pag. 1)

nindu-se că lupta împotriva comunismului din interior.

I.R.: E ca şi cum ai bate în sicriu din interior...

A.B.: Chipurile, au depus o serie de valori sub formă de cotizaţii în acest partid şi îl vor părăsi doar la sfîrşit pentru a le recupera. Ei nu-şi dau seama ce structuri are acest partid, ce interferenţe puternice are el cu K.G.B.-ul şi cu centrul, care, avînd deocamdată aceste pîrghii în mînă, nu va permite aşa ceva. În statut este înscris expres punctul că, oricare membru, părăsind partidul, n-are dreptul să ceară o parte din averea acestuia, sau cotizaţiile depuse. Centrul, Moscova adică, îşi dă prea bine seama că, mai devreme sau mai tîrziu, aceste partide vor dispărea şi ne putem aştepta la următorul scenariu: partidul va accepta dezmembrarea sa formală pentru a-şi putea menţine structurile sale în organele de conducere ale republicii şi ale oricărei republici care se vrea liberă, la fel ca şi pe plan unional.

REP.: Vă rog spuneţi-mi, acum, care este situaţia actuală azi 30 august, în Transnistria şi în „Găgăuzia"? Ce se mai întîmplă în „Găgăuzia", domnilor?

A.B. Există anumiţi învăţaţi care şi-au format o concepţie istorică asupra lucrurilor, au încercat s-o apere, fără succes, în cercurile ştiinţifice şi, acum, încearcă să realizeze cel mai mîrşav experiment care poate fi încercat: transpunerea ei în viaţă la modul inferior, asupra unor oameni care nu cunosc istoria şi cărora li se poate inocula orice idee, cît de primejdioasă.

Aceşti oameni, foarte perfizi, au lucrat pe teren, au prostit completamente lumea, şi le-au insuflat găgăuzilor conştiinţa că ei sînt băştinaşi aici, că ei au venit mai întîi pe aceste pămînturi, şi că ei sînt urmaşii dacilor, sau că Ştefan cel Mare a fost nici mai mult nici mai puţin decît găgăuz, că însuşi cuvîntul „dac" e de origine găgăuză, iar moldovenii ar fi venit nu se ştie de unde pe aceste pămînturi.

În jurul acestor **aberaţii** s-au grupat adepţii. Li s-a inoculat şi ideea că în perioada sovietică sudul republicii ar fi fost, chipurile, obidit, datorită repartizării inechitabile a investiţiilor în favoarea nordului republicii şi de aceea ei sînt într-o stare dezavantajoasă din punct de vedere economic şi numai obţinînd independenţa, numai aşa vor prospera. Cei interesaţi au lucrat foarte, foarte mult în această direcţie, metodic, în colective.

Pe de altă parte, găgăuzii fiind un genotip care luptă să supravieţuiască, au ocupat foarte multe posturi de conducere în toate verigile, inclusiv cele raionale, în structurile economice şi aceşti conducători au reuşit, într-un fel sau altul, să sucească minţile oamenilor. În timpul alegerilor au ocupat şi toate funcţiile în organele locale şi, de aceea, acuma fac tot ce vor în teritoriile acelea.

Au adunat în jurul acestor idei foarte mulţi oameni care nu-şi dau bine seama spre ce se îndreaptă.

Şefii găgăuzi au ca unic scop ajungerea la posturi de conducere, de a fi şi ei un ministru sau un prezident, chiar dacă asupra a numai 28 de sate.

Avem unele bănuieli, întemeiate, că sînt foarte bine dirijaţi de la Moscova şi sprijiniţi de structuri foarte înalte de putere. După fiecare acţiune, — congresul de la 19 august, de la Comrat a fost al IV-lea — mai fac unele corecturi în scenariu: ultima variantă înglobează în aşa-zisa republică, 28 de sate găgăuze, între care se intercalează sate româneşti şi ucrainiene situate de-a lungul căii ferate care face legătura cu sudul republicii Reni şi Cahul. Prin această acţiune foarte multe sate româneşti din sud rămîn izolate înspre graniţa cu Ucraina, urmînd ca... intenţia este străvezie.

I.R.: Una este respectarea drepturilor minorităţilor, în conformitate cu prevederile acordurilor internaţionale şi alta este situaţia cînd statul trebuie să aplice forţa legii pentru a [illegible] respectarea prevederilor constituţionale. Nu minoritatea ca locuitori trebuie pedepsită ci cei care au provocat această [illegible] şi încalcă prevederile Constituţiei.

Iar această declarare a republicii găgăuze a fost doar repetiţia pentru declararea unei alte republici, cea transnistriana care, şi ea este foarte greu de contracarat. Vedeţi, Frontul Popular, timp de doi ani, şi mai deunăzi şi Parlamentul au susţinut (discutînd efectele pactului Ribbentrop-Molotov) că Basarabia şi Bucovina de Nord au fost anexate, ceea ce constituie adevărul istoric.

Bine, zic domnii din Tiraspol şi din alte centre ale Transnistriei, sîntem de acord cu recunoaşterea anexării, dar teritoriile din stînga Nistrului n-au fost anexate, deci care este dreptul statului moldovenesc asupra acestor teritorii. Şi se promovează ideea revenirii la situaţia din anul 1924.

Dar noi nu putem reveni mecanic la situaţia din '24, căci astăzi în componenţa Moldovei nu se află nici Basarabia de Sud nici Bucovina de Nord.

De aici se naşte şi oportunitatea actuală a unirii tuturor teritoriilor româneşti într-un stat românesc. Ar fi o nesăbuinţă să promovăm acum ideea unirii imediate şi, din acest motiv, şi din cauza perspectivei economice, dezastru în Ţară, dezastru la noi.

Nici dumneavoastră nu sînteţi pentru noi R.F.G., nici noi nu sîntem pentru dumneavoastră R.F.G. Din păcate, în situaţia grea de acum trebuie aplicate cele mai drastice măsuri împotriva celor ce vor să dezintegreze statul moldovenesc, fie el şi R.S.S.M.

Nu putem face abstracţie nici de românii care locuiesc peste Nistru, destul de masiv, mai ales populaţia de la sate, pe care i-am lăsa altminteri ca ostatici în mîinile acestor „homo sovieticus".

Chiar ieri am fost cu colegul meu într-un sat din Transnistria, iar oamenii de acolo nici nu vor să audă de despărţirea de Moldova.

E o chestiune foarte dureroasă pentru cei care cunosc mai mult decît simplul fapt istoric. Da, e adevărat, acestea nu sînt teritorii istorice care să fi aparţinut statului moldovenesc sau statului român. Dar cum să faci abstracţie de soarta unor oameni şi să-i laşi de izbelişte? Prioritatea momentului este de a constitui aici un stat suveran în teritoriile care de drept aparţin Moldovei. Dacă nu reuşim să facem acest lucru, soarta noastră este foarte nesigură, mai ales dacă ne gîndim la faptul că sîntem în ajunul încheierii unui nou [illegible] unional şi atunci, dacă România de azi nu a [illegible] semnătura României comuniste, de recunoaştere de facto a anexării, Basarabiei şi Bucovinei de nord, care este viitorul acestor teritorii? Cînd zic: „noi, prin noi înşine", mă refer la întreaga naţiune română, dar mă refer şi la noi, basarabenii, căci problema noastră, cred eu, în definitiv tot aici se va decide, nici la Moscova, nici la Bucureşti, ci aici, de către această populaţie.

Se pare că noi românii, şi aici şi în Ţară şi în vest, sperăm, în problema Basarabiei mai mult cu noţiuni istorice şi geo-politice şi nu întotdeauna sîntem în stare să ne dăm seama cît de complicată este situaţia noastră: sudul, nordul, despărţite, structurile imperiale, găgăuzii, transnistrenii.

Este o situaţie deosebit de dificilă care nu poate fi comparată nici cu cea din ţările baltice, statele acestea fiind incorporate în integralitatea teritoriului lor în imperiul sovietic. Ei pot lesne să-şi ceară independenţa în actualele hotare şi restabilirea statalităţii. Dar noi, care nu am avut această statalitate, decît într-o formă foarte fragilă, în 1917—1918?

Şi în Ţară şi la noi trebuie să terminăm cu verbalismul şi cu elucubraţiile romanţioase. Să ne apucăm de treabă şi să realizăm reforma economică. Dacă nu reuşim acest lucru în cel mai scurt timp, putem pierde această şansă istorică.

Şi mă gîndesc atunci că toate eforturile noastre e necesar să fie îndreptate spre grăbirea privatizării economiei şi a trecerii la economia de piaţă.

Ceea ce şi face guvernul de astăzi de la Chişinău.

REP.: Înţeleg că sprijiniţi acţiunile Guvernului domnului Mircea Druc.

I.R.: S-ar putea ca Frontul Popular să fie singura forţă care sprijină cu adevărat Guvernul, deşi din fericire, nu există mişcări puternice, de masă, care să reprezinte un pericol potenţial, în afară de partidul comunist şi de mişcarea imperialistă „Edinstvo", care sprijineşte crearea celor două republici-fantomă.

Cel mai mare pericol este în interiorul nostru, din păcate.

Acei oameni care s-au implicat acum, în lupta împotriva mişcării naţionale au o destul de mare priză la public. Ei [illegible] o anumită slăbire mişcării [illegible], dar, [illegible] din fericire, [illegible] se maturizează mai repede chiar decît ne închipuim noi. Lumea vede cine a vrut doar posturi şi cine face oarecare treabă acolo sus.

REP.: În încheiere v-aş ruga să-mi spuneţi ce etape credeţi că vor urma în procesul de creare a unui stat moldovenesc independent?

I.R.: Prima etapă a şi început. Poate chiar mîine (30 august — n.n.) soseşte delegaţia din Rusia cu care se vor începe tratative şi poate se va ajunge chiar la semnarea unui acord bilateral de cooperare economică şi politică între cele două republici.

Aşadar, dezintegrarea imperiului se desfăşoară destul de vertiginos şi, în context, prima etapă ar fi stabilirea relaţiilor bilaterale cu republicile fostului imperiu sau ale imperiului în decădere, ca să zic aşa.

Nici o republică nu va mai permite ca soarta ei să fie hotărîtă la un for unional. Va fi vorba de o confederaţie sau, poate mai mult, se va ajunge la varianta creării unei comunităţi de state care vor decide ele însele de ce tip de relaţii au nevoie şi cu cine să întreţină aceste relaţii, fie că este vorba de republicile unionale sau foste unionale, fie că este vorba de statele lumii.

Prin urmare, sperăm să avem şansa de a dezintegra acest imperiu fără violenţă şi fără vărsare de sînge.

Dar ziua de mîine o va arăta. Poate că în anul 1918 situaţia era similară, în sensul că nici Ţara şi nici Basarabia nu erau pregătite pentru unire, deoarece existau mulţi factori care i-ar fi făcut pe oamenii politici de atunci să amîne unirea, dar, existînd un pericol mare din partea de est, acela al deznaţionalizării şi chiar al pierderii definitive a Basarabiei, oamenii politici de atunci nu au ezitat să realizeze această unire.

De ce este atît de uşor să se opereze cu românofobia la noi?

Încă de atunci exista un contrast între psihologia românului basarabean şi aceea a românului din Ţară. Primul s-a simţit încă de atunci, handicapat psihologic. Ei se temeau şi se tem şi astăzi că, din diverse cauze, să nu fie dezavantajaţi, să nu se simtă cetăţeni de mîna a doua.

Sigur că nu vor fi discriminaţi, dar ei se vor simţi în continuare complexaţi, ceea ce este foarte dureros.

De aceea, pentru moment, calea noastră constă în încercarea de a edifica aici o statalitate, o Republică Moldova.

Şi cred că dacă această republică se va consolida şi va reuşi să creeze un sistem economic şi politic civilizat şi, alături [illegible] o România care se va [illegible], nu este exclus ca [illegible] formulă, cu timpul, [illegible].

Nu este nimic rău că vor exista două state româneşti. Esenţialul este să fie libere şi prospere.

Ieşirea din tăcere

(Urmare din pag. 1)

meri din abuz în abuz, dacă [illegible] acum e timpul, fără pierderi grave şi consecinţe ireparabile. Reformele de structură cu amplă deschidere, ieşirea din [illegible]ţie, credibilitate în faţa [illegible] lumii, hotărîrea de a nu mai [illegible] la remorca altora, ce au tot experimentat pînă s-au ratat [illegible] imperiul ţarilor şi al comisarilor), eliminarea suprastructurilor învechite, supercentralizatoare de dezechilibre, reînnoirea într-un climat moral de civilitate şi democraţie, calitativ deosebit de tot ce a fost pînă acuma, iată cerinţele, stringenţele, priorităţile ce ne bat la poartă...

Inteligenţa mecanismelor de gestiune, direcţiile cheie ale dezvoltării, reînnoirea capacităţilor depăşite, a giganticelor costisitoare moştenite, [illegible] ferme care să ne scoată din degringoladă, reajustarea [illegible]sului de gîndire îmbibat de rutină, elaborarea strategiilor care ne corespund nouă şi nu după [illegible]me facile după chipul altora, evitarea aventurilor „[illegible]", renunţarea pentru totdeauna la „scenariile" [illegible], iată tot atîtea programe de urgenţă, terapii de şoc, dure dar vindecătoare...

Şi, nu în ultimul rînd, [illegible] dreptului la opinie, inclusiv dreptul opoziţiei de a prelua conducerea în caz de [illegible] şi nu neapărat la [illegible] schimbării de [illegible]. Timpul presează, [illegible] frenează, climatul [illegible] se degradează, [illegible] care [illegible] [illegible] trebuie să [illegible] mai are de-a face cu o [illegible] abstractă, bună de [illegible] cu [illegible], că [illegible] sociale, economice, culturale [illegible] se mai pot [illegible] singur nume, nu [illegible] fie la dispoziţia unei [illegible], mai ales să [illegible] din plin [illegible] lată şi neadaptată...

Vremurile care vin [illegible] ment mai, nu care [illegible] ragim au mărşăluit [illegible] sinistră, cadenţată [illegible] doi: un pas înainte, [illegible] poi...

FOTBAL: Nici cu 25 jucători

[illegible] care constituie, cred, un record în materie pentru un singur meci, chiar oficial — deoarece ce la un Campionat Mondial numărul maxim este de 22 — [illegible] cît a trimis România la Glasgow, — tot nu am putut [illegible]. Şi nu am putut nici [illegible] noastră sau apăra eficient avantajul înscris în primul sfert de oră în favoarea noastră, pe tabela de marcaj, prin golul lui Cămătaru, la o fază creată de Lăcătuş.

Se pare însă că jucătorii noştri, consideraţi favoriţi după multe opinii, s-au şi văzut calificaţi după acest gol şi ritmul lor a scăzut — cu o foarte uşoară revenire la începutul reprizei secunde, datorită în mare parte randamentului sporit al liniei mediane. Nici unul din cei cinci componenţi ai acestui compartiment nu a jucat la valoarea sa şi dacă mai adăugăm şi unele nesincronizări ale ultimei linii de apărare, avem tabloul complet al cauzelor care au dus la acest eşec. O boală mai veche şi-a făcut reapariţia, aceea a jocului cu pase înapoi, cu exces de pase laterale — excepţie încercările de deschideri ale lui Hagi —, joc lent, de păstrare a rezultatului şi s-a văzut efectul. Nescontat pentru mulţi, plecată să facă un mare triumf după facila victorie de la Moscova, echipa noastră a plătit preţul pentru ignorarea avertismentului dat atunci. Am atras — se pare singurii — atunci atenţia să nu ne îmbătăm de succes şi [illegible] ce am prevăzut s-a întîmplat. Iar dacă Lung nu [illegible] o şi de excepţie cu două goluri gata făcute, scoase în extremis, înfrîngerea putea fi mult mai gravă. Dacă vom trage nişte învăţăminte din ea, în special antrenorii, totul se mai poate remedia, căci nu sîntem decît la începutul campaniei de calificare.

I.F.

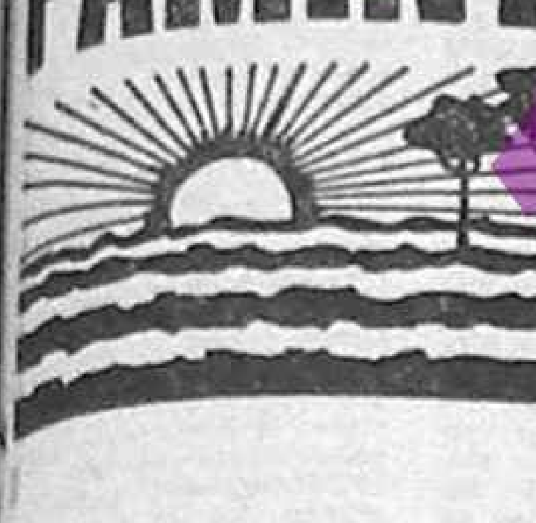

PĂMÎNTUL – PENTRU VEȘNICIE, ȚĂRANILOR!

Unica soluție

…icultura noastră trăiește …n greu. Dificultăților so… și economice li se alătu… în aceste săptămîni, sece… …lungită, factor ce ampli… …asemenea probleme și le … turnură tragică. I-a fost …satului românesc, le-a fost …țăranilor ca ei, cei dintîi, …lupta cu cea mai …rnească luptă … forță a societății … cu **nomenclatura**, … în fabrici, nu în in… nu la nivel guverna… a fost pornită această …revoluționară, cea mai …rentă și practic continua… revoluției din decem… 1989, ci acolo, departe, în … noastre atîta amar de …ritate. Decenii în șir, …regim comunist, satul a …fost la urmă, ca un fel … lume, ruptă chiar și … de bine pe care ar fi … oferi orașul. În tot a… satul românesc a de… multe din valorile sale … doar elemente de … sau de studiu etnogra… astfel din conduite … milenare. Mulți au … că satul este pierdut, …tatea sa a fost pulveri… ci „oboseala" sa îi va … chiar și într-un timp … regenerator. Dar, ca în … zile, comunitatea satu… românesc renaște, dînd a… întregii țări exemplul … revoluționare. Țăranul … continuă la fel de cu… precum tineretul, precum studenții, precum celelalte forțe democratice ale țării, lupta pentru instaurarea democrației. Asta în timp ce în alte sectoare ale vieții noastre sociale asemenea probleme bat pasul pe loc și însuși guvernul se confruntă cu neputința în a rezolva chestiunea nomenclaturii, a înfrînge rezistența acesteia. **Țăranii, cei dintîi, au trecut la aplicarea punctului 8 al Proclamației de la Timișoara.** Faptul nu trebuie să surprindă. Trebuie să luăm în considerare excepționalele aptitudini pentru dreptate ale țăranului român cît și simțul său istoric care l-a orientat întotdeauna fără greș. Așa se face că la ora de față întreaga țară asistă la un fenomen de proporții ce primenește satul românesc. Semnalul a fost dat de Maramureș unde încă din iarnă marea majoritate a cooperativelor agricole de producție au fost desființate, iar țăranii au intrat în posesia îndreptățită a pămîntului. Practic, în Maramureș, la ora de față nu mai există ceapeuri. În schimb s-a declanșat lupta dintre țărani și nomenclatura satelor, aceasta din urmă fiind susținută cu înverșunare de cea de la nivel județean. Lupta țăranilor din Săpînța, precum și cazul primarului Toader Stețca, deveniți de notorietate internațională, au stîrnit interesul și au servit drept exemplu țăranilor din alte zone ale țării, din Vîlcea, Bacău, Suceava, Bistrița-Năsăud și, mai nou, Sălaj. Țăranii își cer drepturile lor, își cer pămîntul jefuit în anii colectivizării. Și își reintră cu de la sine putere în aceste drepturi, deși au împotrivă forțe încă puternice, inclusiv cele care în mod normal, în orice societate democratică, ar trebui să servească justiția.

Pămîntul țăranilor în totalitate și pentru veșnicie, aceasta e soluția ce poate dezamorsa situația explozivă a satului românesc. Prin întoarcerea pămîntului în posesia țăranilor, prin desființarea ceapeurilor — instituții comuniste ce au contribuit decisiv la ruinarea satului — va dispărea baza economică a nomenclaturii locale. Nu ne îndoim de faptul că țăranii, că locuitorii satelor vor ajunge cei dintîi la forme cu adevărat democratice de viață socială și economică. Să nu uităm că în satele noastre există tradiții milenare în acest sens — studiile noastre de sociologie istorică și antropologie socială și culturală demonstrînd științific aceste realități. Fenomenul este mai mult decît interesant pentru estul Europei, deoarece pornește de jos în sus, de la categoria socială cea mai oprimată și cea mai bine axată pe interese economice, dar și pe cutume și valori culturale demult cristalizate. Am putea spune că ieșirea din comunism a țării noastre pornește de la satul românesc, adică începînd cu ceea ce are România peren. Această ieșire va avea efecte benefice asupra întregii societăți românești. Și nu numai economice, ci și de conștiință.

Trebuie să reținem că:

Partidul Național Țărănesc — creștin și democrat este primul partid democratic de după revoluție din decembrie 1989 care a pus în termeni clari problema atribuirii pămîntului, pentru veșnicie, țăranilor.

De asemenea, Partidul Național Țărănesc — creștin și democrat atribuie acțiunii de împroprietărire a țăranilor caracter național și, totodată, profund democratic. Acolo unde țăranii vor dori păstrarea actualelor forme de proprietate colectivă, sînt liberi s-o facă.

Partidul Național Țărănesc — creștin și democrat a elaborat un program complex de reorganizare a agriculturii românești în așa fel încît aceasta să ne hrănească îndestulător pe toți. Programul agricol al P.N.Ț.-c.d. este și la ora actuală singurul program de acest gen prezentat coerent și susținut în permanență în viața politică românească. Departamentele de studii, doctrină și programe ale P.N.Ț.-c.d. perfecționează în continuare acest program.

Partidul Național Țărănesc — creștin și democrat a elaborat un generos și eficient program de acordare a pensiilor de vîrstă tuturor țăranilor, considerîndu-se că aceștia și-au plătit cu vîrf și îndesat acest drept în jumătate de secol de sclavie comunistă.

> „Satul e atemporal. Conștiința surdă, mocnind sub spuza grijilor și a încercărilor de tot soiul, conștiința de a fi o lume pentru sine a dat satului românesc în cursul multelor secole foarte mișcate aceea tărie fără pereche de a boicota istoria, dacă nu altfel, cel puțin cu imperturbabila sa indiferență."
>
> LUCIAN BLAGA

Ni se adresează un vechi președinte de C.A.P.

Vrem să reintrăm în drepturile noastre istorice

Domnilor, mă numesc NIȚĂ DUMITRU, cu domiciliul în comuna Măgurele, Sector Agricol Ilfov, avînd funcția de președinte al C.A.P. Măgurele, din anul 1966.

Sînt țăran din neam, din tată în fiu, și avem urmași, sîntem mîndri de acest titlu de țăran care emană de la „Țară, Țarină, Țăran".

Se vorbește prin toate mijloacele de informare (Presă, Radio, Televiziune) și de către șefii formațiunilor politice că țăranii — chipurile — vor fi „împroprietăriți"? Noi nu vrem să fim umiliți. Toată viața mea a trecut pînă în prezent în mijlocul acestei pături sociale cu care am înfruntat toate necazurile, după ce ni s-a luat tot pămîntul prin forță, fără voința noastră, prin metode de intimidare, amenințări, bătăi, arestări, prin înscenări de procese și sabotaj economic, victime fiind și tatăl meu, Stancu Niță Gheorghe, și alți cetățeni, printre care Niculae Mincu, Ion Curcan.

Cunoscînd concepțiile și dorințele acestor țărani năpăstuiți de soartă, cărora li s-au luat pămîntul, caii, căruța, uneltele etc., trebuie să vă spun că ei sînt pașnici, nu fac demonstrații, așteaptă ca zorile create de revoluția din decembrie 1989 să îi încălzească; însă aceste raze de soare întîrzie să apară datorită unor personalități care țin cu orice preț să își mențină funcțiile actuale.

Țăranii nu vor să fie împroprietăriți, ei vor să li se dea înapoi pămîntul (celor ce solicită), nu împroprietărire, că pămîntul este al lor — al nostru; numai dacă dați în plus, atunci da, e împroprietărire.

Înlocuiți acest cuvînt „împroprietărire" cu „dăm înapoi țăranilor pămîntul ce le-a fost luat prin teroare comunistă".

Pămînt este destul!

Împroprietărim și pe ceilalți cetățeni ai satului care sînt lipsiți de pămînt și doresc să lucreze pămîntul și care au dragoste de el.

Pămîntul, în anumite perioade trebuie lucrat printre ferestrele intemperiilor atmosferice și nicidecum cu gîndul că îl voi lucra după ce las condeiul jos, sau părăsesc strungul sau etc.

Pămîntul nu trebuie să îl transformi în zonă de agrement, în parc de odihnă, pămîntul trebuie să fie lucrat, să dea roade pentru hrana întregii populații a națiunii române.

Deci se impune un recensămînt al fiecărei localități ce poate fi făcut în fiecare comună, în 2—3 zile de cei ce vor pămînt și cît vor (cu angajament).

Diferența de teren ce este poate trece la Ferme de Stat sau în societate pe acțiuni, pe lîngă fermele zootehnice actuale care în prezent trebuie să rămînă pentru o perioadă nedeterminată.

Continuînd pe mai departe în sistemul actual, schimbînd firma, lucrîndu-se tot la grămadă, randament nu va fi, pămîntul nu va rodi cît trebuie.

Sistemul de muncă actual, sau cum se zbat unele cercuri să rămînă tot într-o formă colectivă înseamnă a-l face pe om să rămînă tot cu ideea că nu muncește pentru el.

Susținerea rămînerii în această formă înseamnă mentalitatea lipsită de realitate din partea celor ce le este teamă că-și pierd funcțiile de conducere în diferite trepte ierarhice, iar dintre cooperatori este mentalitatea celor ce se complac cu această stagnare economică și se gîndesc numai la ei, în rest praf și pulbere (cum spune un proverb).

Nu vă faceți iluzii, domnilor ce așezați în zeci de articole, legi, statute și gîndiți îngrijorați: „că dacă, cu cine, cu ce?"; țăranul știe ce are de făcut, el își face singur planul și socotelile. Nimic nu este mai sfînt decît libertatea, iar posibilități de lucru sînt: S.M.A., Centrale de chimizare, Agrosemuri, ele au rolul lor și înlătură suspiciunile.

De asemeni, specialiștii, prezența lor, la nivelul comunelor este necesară.

Țăranii nu au uitat iarna de groază — 1962 — cînd fără voința lor, în lacrimi și jale, li s-a luat tot ce au avut de la părinți și prin agoniseala lor. Ei așteaptă să li se dea înapoi măcar pămîntul (acesta în numele celor ce au depus cereri de ieșire din C.A.P.).

Țăranii vor să intre în posesia pămîntului, ce îi așteaptă, pămînt ce este sătul de lacrimile picate pe el de la colectivizare. Țăranii trebuie să pășească pe el veseli, cîntînd și fluierînd, manevrînd plugul, sapa, coasa, cu gîndurile nepieritoare la martirii din istoria neamului românesc, la cei uciși în 1907 pentru că au vrut pămînt, la eroii revoluției din decembrie 1989 care s-au jertfit pentru eliberarea României de tirania comunistă ce a încătușat vremelnic ideile de inițiativă ale confraților noștri muncitori, ale oamenilor de creație și știință, ale întregii intelectualități.

El, țăranul, reintrînd în drepturile lui istorice, cîntatul cocoșilor, apariția pe cer a luceafărului de ziuă îl vor găsi la capul locului, făcînd semnul crucii și poate în genunchi — cu lacrimi în ochi, spunînd: „Doamne, ajută-mi", nu ca în prezent așteptînd logofeții să-l mobilizeze pentru a porni la treabă.

Nu pot încheia fără a reaminti ceea ce am spus în numeroase ocazii: „— cuvintele lui Ion Roată adresate lui Cuza Vodă:

— „Măria Ta, cînd țăranul îi sărac și Țara-i săracă" —

NIȚĂ DUMITRU

Drama a milioane de suflete

… în murgul care trage, … spuneau bunicii. Iar pro… se potrivește și în situa… de față cînd, pentru a ieși … marasmul economic, dăm … „cheia" și „bicç" agriculturii. … au trecut veacuri de … activiști, peceriști ne de… … prin… vorbe, că: „ra… principală a economiei … industria grea, cu pivotul principal industria construc… de mașini" (!). … dovedit cît de falsă era … bunăstării și, din pă… … a rămas pe butuci între… …-gigant, care, dacă ar … la capacitatea proiec… … ar fura miliarde din buge… … așa vlăguit al statului în … să sporească avuția na…

…onomiști și neeconomiști … căzut cu toții că stator… … noastră aici, la gurile … se numește: agricul… Despre importanța agri… … și-a dat seama și gu… … și a mai slăbit, încă din …, „șurubul". A lăsat … moale, dar nu știi încît … să creadă că are drep… … să se considere stăpîn pe … pe care îl ară și îl sea…

… orășenii, am prins a-l … pe țăranii neaoși cu … de trufandale din … marilor orașe, ori cu cei … în gări și autogări, se în… înjurînd soarta, se în… cu saci doldora de … cumpărate din frăția noas… de la oraș. Țăranul român … credincios pămîntului … care nu s-a strămutat ni… O seamă de astfel de … mi-a fost dat să cunosc cu ani în urmă într-un sat pierdut de vigilenții tovarăși de la județeana de partid Bihor, un sat rămas ca prin minune necolectivizat. În Calea Mare a intrat abia în vara aceasta secerătoarea mecanică, și așa datorită unui întreprinzător local. În Calea Mare se muncește încă ogorul ca acum cincizeci de ani. Și totuși cei din satele de peste deal îi invidiau pe localnicii din Calea. Îi pizmuiau cei din satele megieșe, care nu fuseseră iertate de zavera comunismului și aveau de ce, fiecare palmă de pămînt din hotarele de aici era lucrată ca o grădină, în timp ce la colectivele conduse de severii activiști, vitele erau hămesite, buruienile cît porumbul și pajiștile necosite la timp te făceau să plîngi. Imediat după Revoluție vecinii au desființat cu de la ei putere C.A.P.-urile. Fiecare și-a preluat, în bună înțelegere, terenul avut înainte. Arhiva care conținea „cererile" de intrare în colectiv a fost distrusă, vacile și atelajele împărțite omenește.

În numai o jumătate de an, toate ogoarele par revigorate. Mărăcinii au dispărut. Vitele și oile au umplut izlazurile și asta se simte și-n piețele de la Oradea. S-ar părea să sîntem pe drumul bun, dar… nu cred că se va putea face nici aici agricultură adevărată, și asta nu din pricina oamenilor, care-și dau toată silința. Eu știu însă că sînt ultima generație care mai împinge din dragoste căruța agriculturii. Fiii lor? Sînt muncitori la oraș și nici prin gînd nu le trece să mai calce pe brazdă, și astfel cei care mai țin cu umărul lor satele sînt tot aceste pietre-tari care au rezistat prin ciurul și dîrmonul vremurilor. Mulți, cei mai mulți, sînt foști muncitori calificați ori necalificați de pe șantierele mari ale țării. S-au întors acasă după pensionare, dar sînt plini de reumatisme, cu ulcere gastrice sau bolnavi de sciatică. Alții sînt cei care mai au încă cinci, șase ani pînă la pensie și-și muncesc pămîntul, dar și în întreprinderile situate la zeci de kilometri de casă. Sînt navetiștii, o specie-hibridă, nici țăran, nici proletar.

Sînt fiică de țărani dezmoșteniți de colectivizare care i-a „implantat" forțat în industrie. Niciodată țăranii plecați din sat nu s-au simțit de-ai orașului, dar nici în sat n-au putut reveni. Aceasta e drama a mii și milioane de suflete fără acordul cărora nu se poate hotărî de către nimeni și niciodată chestiunea țărănească.

MELANIA CUC

De țărani pățite, de țărani povestite

Frunză verde de răbdare

Ai, bade, răbdare, că-ți vom da, dar numai unde vrem noi. Ce contează că ești bătrîn, singur și bolnav, pe noi nu ne interesează binele aproapelui. Totul e să știi cîntecul cela: „Frunză verde de răbdare".

Nu știm dacă acesta a fost dialogul purtat de Dumitru A. Agu, din satul Buruienești, com. Doljești, jud. Neamț, cu cei de la C.A.P. Dar din vorba mocnită, întreruptă de dese oftaturi și de izbucnirea primei lacrimi în colțul ochiului, am înțeles că i-au întors spatele.

Martie, aprilie, mai sînt trei luni de cînd Dumitru Agu se roagă de cei de la C.A.P. pentru cei 30 ari pe care i-a deținut pînă în anul 1987. După decesul soției, în 1986, C.A.P.-ul i-a luat această grădină lăsîndu-i doar trei ari casă și 3 ari teren în jurul casei. Menționăm faptul că în cei 30 de ari erau incluși și 9 ari de viță de vie. Pentru că C.A.P.-ul a dat terenul din jurul casei altor oameni, acum nu catadicsește să repare greșeala de acum trei ani. Lui Dumitru Agu i s-a spus că i se va de terenul în altă parte. De ce, ne întrebăm și noi?

În jurul datei de 10 mai a.c. Maria E. Aghergheloaie i-a bătut în poartă bătrînului. Șefa de echipă de la C.A.P. împărțea suprafețele de teren țăranilor (aici noi nu sîntem în clar: de ce mai rămăseseră suprafețe de teren pentru împărțire și la acea dată?). Maria Aghergheloaie, uitîndu-se în caietul unde erau înregistrați oamenii și suprafețele de teren ce li se cuveneau, i-a spus lui Dumitru Agu că-i va da 29 ari în cîmp, lîngă comuna Sagna (la o distanță de 4—5 km de sat).

Motivînd, întemeiat, că distanța este prea mare și că el nu se poate îngriji de un teren la o distanță mare de sat, a refuzat. La vreo săptămînă s-a adresat lui Vasile Iosib — președintele C.A.P.-ului, care a decretat pe loc: „Nu-ți pot da grădina înapoi, pot să-ți dau numai în cîmp".

Drept urmare, Dumitru Agu se adresează Guvernului României, la 25 mai 1990, prin cererea memoriu nr. 7230. N-a primit răspuns pînă în prezent. Se adresează, considerînd că TVR poate să ia atitudine pozitivă în privința cazului, și acestei instituții. Oficiul de relații cu publicul și publicitate al TVR trimite la 25 mai 1990, prin adresa nr. 200, către primăria comunei Doljești, rugămintea de a i se atribui terenul și grădina ce i s-au luat în 1987. „Cazul" îl reținem și noi pentru emisiunea „Viața Satului", a încheiat oficiul de relații cu publicul.

Uniunea Cooperației Agricole (cabinet Președinte — domnul Aurel Știrbu) se adresează C.A.P.-ului Buruienești cu „În atenția domnului președinte" prin adresa nr. 4319/26 mai 1990. Cităm din adresă: „La data de 26 mai a.c. a revenit a doua oară în audiență la conducerea Uniunii, domnul Agu A. Dumitru, din com. Doljești, membru cooperator la Coperativa Buruienești, județul Neamț, sesizînd că nu i s-a soluționat problema atribuirii lotului în folosință… în care are și o suprafață de 9 ari vie plantată. Potrivit Decretului 42/90 și a Notei telefonice nr. 3/5.02.90 dată Uniunilor județene pentru toate unitățile agricole cooperatiste, vă recomandăm, dat fiind vîrsta înaintată și starea sănătății petentului (n.r. — pensionat medical gradul II de invaliditate din anul 1972) să luați măsuri de atribuire a lotului în folosință".

A tot așteptat domnul Dumitru Agu pînă spre sfîrșitul lunii iunie cînd s-a repezit iar la București. A trecut pe la redacția noastră fără sediu, și s-a îndreptat către guvern și televiziune… Cît va mai aștepta de aici încolo numai Dumnezeu știe…

Rînduri dintr-un posibil rechizitoriu

…tica PCR față de țăranii …ați s-a desfășurat de … început și în toate privințele … una perfidie, urmărind să … ascundă realitățile crude, prin … umflate, golite de conți… Așa a fost pentru coope… agricole acordarea sta… … de persoană juridică, … calități de organizație de … stare, subiect de drep… și obligații. Dar rezultatul … fost contrariul.

… comunist și-a asigurat … conducerile cooperative… agricole, vopsindu-le în …, a acaparat și a inclus ave… agonisită de țărani — pă… arabile, totalizînd mi… de hectare, vite, utilaje … elemente de constituire a … economic centralizat — … ționat produsele agra… în cote ridicate, la prețuri …, lăsînd satele în să… Pe de altă parte, tot sta… comunist, ca stăpîn intere…, a urgentat „modernizarea" … agriculturii prin mecanizare, a mărit peste necesar personalul tehnic de specialitate cu numiri din afară, mai ales prin nepotism și relații, forțînd pe țăranii cooperatori flămînziți — persoană juridică! — să facă jocul comuniștilor și să contracteze împrumuturi la bănci. Și ce sume!

La o plenară din aprilie 1989 a F.D.U.S. — din care se trage F.S.N. — s-a anunțat anularea datoriilor de 117 miliarde lei a unor C.A.P.-uri precizînd că pentru dezvoltarea agriculturii au fost alocate pe spinarea țăranilor în total 660 miliarde lei. Perfidia care am notat-o mai sus constă în faptul că diferența enormă de 543 miliarde lei a fost achitată, plus dobînzile, de niște debitori, țăranii, care nu au beneficiat de nimic.

Menținerea C.A.P.-urilor și darea unui pogon de pămînt în folosință duce la o exploatare și mai grea a țăranilor cooperatori, înglobați în datorii.

N. IACOVESCU

ANUNȚ

Partidul Național Țărănesc-creștin și democrat, Organizația județeană Constanța, convoacă pentru Duminică 16 septembrie a.c., ora 10,00, în sala Teatrului „Fantasio" din Constanța, Conferința anuală, avînd următoarea ordine de zi:

1 — Prezentarea Dării de seamă
2 — Dezbaterea unor probleme organizatorice;
3 — Alegerea Comitetului și a Biroului pe următoarea perioadă de 4 ani.

Conferința se va desfășura sub imperativul Principiilor Programului P.N.Ț.-c.d.

Rugăm membrii P.N.Ț.-c.d. precum și simpatizanții P.N.Ț.-c.d. să participe în număr cît mai mare.

Reazemul dintotdeauna al țăranului gospodar — calul

Semigreul românesc — o șansă pentru fermele particulare

Situată în marginea sud-estică a județului Buzău, la o distanță de aproape 50 de km, localitatea Rușețu este cunoscută prin Stațiunea de cercetări zootehnice, Fabrica pentru cafea amestec și Herghelia — care, deja, a depășit prin faima sa granițele țării. Trăpașul de Rușețu este cuprins în Anuare statistice chiar și în… S.U.A. Directorul herghelei, d-l Mircea Pincu, a primit și o scrisoare în acest sens!

REPORTER: — D-le director, de unde și pînă unde dragostea pentru cai? Ce v-a îndemnat să veniți la herghelie?

Ing. M. PINCU — Sînt născut chiar în Rușețu. Bunicul a avut cai, tata a lucrat la Stațiunea de cercetări zootehnice — unde aveau cai —, la noi a fost înainte și hipodrom — cînd eram copil mă duceam mereu să văd întrecerile. Am lucrat pînă în anul 1988 la Stațiune, apoi am venit la herghelie. Calul este un animal docil, atașat omului. Depinde cum știi să lucrezi cu el. Simte cînd îi vorbești urît. Însă pentru îngrijirea lui se depun, deocamdată eforturi minime.

REP. — În ce an s-a înființat herghelia, și ce rase s-au perindat pînă în prezent?

Ing. PINCU — Herghelia s-a înființat în anul 1919. S-au adus 300 capete de Nonius care au stat la Rușețu pînă în anul 1924 cînd au fost transferați la Parta-Timișoara. În urma acestui transfer ni se aduce calul Gidran de la Rădăuți care stă la noi pînă în anul 1941. Tot de la Rădăuți ni se aduce calul Arab care rămîne pînă în anul 1964. Pleacă Arabul și primim de la I.A.S. Slobozia metișii Semigrei, obținuți din încrucișarea cailor Ardenez-Trăpaș-Ialomițean. De atunci s-a continuat [illegible] pentru obținerea Semigreului care a fost omologat în anul [illegible]

REP. — Care este [illegible] unui Semigreu? Ce cheltuieli se fac pentru întreținerea lui și cum se testează în vederea vînzării?

Ing. PINCU — Valoarea Semigreului poate părea [illegible], foarte mare. El stă în herghelie 3 ani. În funcție de gabarit, semigreii se împart în clasele: Record, Elită, a-I-a a-II-a. Prețurile variază:

Record
Elită
a-I-a
a-II-a
armăsarii — 88 000 lei
armăsarii — 85 000 lei
armăsarii — 71 000 lei
armăsarii — 59 000 lei
iepele — 80 000 lei
iepele — 75 000 lei
iepele — 65 000 lei
iepele — 59 000 lei

La fătare, un mînz are valoarea de 31 000 lei. Cheltuielile care se fac pînă la 3 ani sînt:

0—6 luni — 1 314 lei
6—12 luni — 6 673 lei
1—2 ani — 13 729 lei
2—2,5 ani — 7 243 lei
2,5—3 ani — 15 213 lei

Total — 75 172 lei, la care se adaugă un beneficiu de 48 281 lei, reieșind o sumă de 80 000 lei. Pentru furajare se cheltuiesc:

0—6 luni — 7,12 lei/zi
6—12 luni — 36,70 lei/zi
1—2 ani — 37,80 lei/zi
2—2,5 ani — 33,40 lei/zi
2,5—3 ani — 83,60 lei/zi

După cum vedeți avem justificarea cifrelor. Caii sînt testați cu o greutate de 1 500 kg, pe o distanță de 10 km. În funcție de timpii realizați, dar și de înălțimea și greutatea lor, sînt incluși în clasele menționate mai sus. Recordul de excepție înregistrat de iapa „Ada", în anul 1985, este demn de semnalat: a tractat pe o distanță de 195 m/1'46", greutatea de 19 165 kg!

REP. — Ați avut comenzi de la particulari a.c.? De cîte ori pe an livrați către vînzare?

Ing. PINCU — Nefiind tradiții în creșterea calului, oamenii nu se mai [illegible]. De asemenea, nefiind de un sistem de [illegible], sîntem tributari naturii. Dacă am vinde Semigrei în Ardeal am face o treabă bună, dar așa… Au venit 3—4 persoane care au vrut să cumpere mînji. N-am putut să-i onorăm întrucît ieșim în pierdere. Nu livrăm decît cai dresați. Pînă în luna iunie livram prin cereri de transfer, dar atunci **s-a dat o circulară de la Minister ca să livrăm totul la particulari prin virament.** Avem disponibili, spre vînzare, cai doar în lunile mai și decembrie. Datoria noastră este de a obține cît mai mulți mînji.

REP. — Ce beneficiu realizați anual, și cum vedeți dvs. viitorul Semigreului?

Ing. PINCU — Pare paradoxal, dar beneficii nu prea avem de pe urma Semigreului. În schimb Trăpașul ne aduce beneficii anuale de 250 000 lei. Dacă ar fi numai Trăpaș ar fi foarte rentabil. Normal este să te specializezi pe o singură rasă. Consider că viitorul pentru Semigreu este bun. Este un cal puternic și foarte bun pentru agricultură.

REP. — Trăpașul este faima herghelei, dar și spaima inimagazinată în ceilalți pariori pe hipodromul din Ploiești. În ce an s-a adus la Rușețu și ce trofee a cîștigat de-a lungul anilor?

Ing. PINCU — În anul 1927 au fost aduși cîțiva cai cumpărați de la diverși proprietari din București. În anul 1928 se cumpără de la crescătorul Rusov, de lîngă Chișinău, 20 de cai (iepe și tineret) care aveau în ei 90% sînge american, 9% sînge francez și 1% sînge Orlov. Predăm Trăpașii la vîrsta de 1,5 ani. Dresajul special se produce la Ploiești. Cîștigătorii concursurilor de trap sînt următorii:

1942 — celebrul Avanti K
1948 — Monte Carlo
1952 — Othello II
1957 — Fulg
1958 — Succes
1960 — Straja
1963 — Luptător
1964 — Oribil
1965 — Latin
1966 — Silistra
1967 — Titirez
1970 — celebrul Talion — 1'19/km
1973 — Torpedo
1976 — Turel
1980 — Belenar
1982 — Hemeiuș
1983 — Trifoi
1989 — Sinoe

La „Reuniunea 36" din 26 august caii noștri au obținut rezultatele:

Cursa I Premiul „ODAI" — distanța 1 600 m, rezervată cailor de doi ani — locul întîi a revenit armăsarului SINTETIC, din Catran și Simila, 1'38". Locul doi armăsarul TULPAN și locul trei armăsarul HERALDIC.

Cursa II Premiul „ONDRA" — locul doi iapa FLORIANA din Siri și Florentina.

Cursa III Premiul C.N.C.C.C.C.R. — iapa ORICA din Perjar și Orsina.

Cursa IV Premiul „ODALISCA" — locul trei armăsarul FALANGER din Perjar și Falada.

Cursa V Premiul „Criteriul cailor de 2 ani" — locul 1 iapa ORTOZA din Hans și Oravița.

Cursa VI Premiul „OZANA" — locul trei armăsarul Osman din Chamfort și Oseima.

Cursa VII Premiul „OTOPENI" — locul 1 armăsarul HREN din Siri și Hrubita, locul doi armăsarul SONG și locul trei armăsarul SIBILIN.

Cursa VIII Premiul „OLIMPIA" — locul 3 armăsarul FLORAR din Catren și FLORENTINA, locul trei iapa TUFARINA din Siri și Tufaria.

Cursa IX Premiul „OVIDIU" — locul doi iapa ORTENSIA din Catren și Orsina.

REP. — Care este efectivul de Semigrei și Trăpași la ora actuală? Ce vă doriți în perspectivă?

Ing. PINCU — În prezent avem 249 de Semigreu și 128 de Trăpași. Ce-mi doresc? Să avem, din nou, un hipodrom, dar, cu condiția să creștem numai Trăpași. Mă gîndesc că n-ar fi rău dacă am avea o grupă de jochei pe care să-i pregătim aici. În felul acesta oamenii noștri și-ar da tot interesul să cîștigăm cît mai multe premii. Mă doare faptul că iapa ORICA a pierdut pe ultimii metri, — jocheul a înfrînat-o, pur și simplu, cu toată intenția. S-a văzut și la televizor!!!

IOAN RUSSU

Din „Calendarul viei"

VINICER

Ajuns în miez de toamnă, îți dai cu spaimă seamă,
Cînd chiotă culesul în drumul lui spre cramă,
Că despre lucrul viei vorbit-ai prea puțin
Și totuși – o, poete uituc – ce subiect plin
De poezie gravă aveai la îndemînă!
Cum vița peste iarnă adoarme în țărînă
Ca omul de la țară culcat în țintirim
– Dar taina adormirii acesteia n-o știm –
Apoi Prier cînd vine pe-a Argeșului apă,
Cum săpătorii vița pe dealuri o dezgroapă!
Cum tremură golașă ca pruncul și-o botează
Și mierla cu un cîntec, și soarele cu-o rază!
Cum coardele le leagă vierul de araci,
Cum taie joarda slabă și lemnul prea sărac…
Dar plînsul sfînt al viței nu-l vei cînta tu care
Cu lacrima lui clară, de ochi vindecătoare!
Dar despre sulfatare nu pomenești nimic,
Nici despre boala viței ce „filoxeră"-i zic!
Cum vrei atunci, poete, ca un viticultor
Din cartea-ți să culeagă un sfat folositor:
Pe raftul librăriei, uitată, o să sadă.
– Poveștile și tîlcul le știu de mult. O cadă
Cu must de tămîioasă mai bine să-mi aduci,
Și în cerdacul casei în tihnă și-n papuci,
Ca Anton Pann de veseli cînd dă de un nerod,
Cu metodologie să bem al viței rod.

ION PILAT

Pagină realizată de EUGEN MIHĂESCU și ION RUSSU

www.orientulromanesc.ro

Ultimele întîlniri dintre putere și opoziție

În ultimele 10 zile s-au intețit contactele dintre putere și opoziție, elementul de noutate avîndu-l întîlnirile cu liderii P.N.Ț.-c.d. Au existat astfel: o întîlnire de 4 ore Corneliu Coposu — Petre Roman la inițiativa primului ministru, o vizită a domnului Adrian Severin la domnul Coposu și, în fine, o invitație a conducerii P.N.Ț.-c.d. la palatul Cotroceni din inițiativa domnului președinte Ion Iliescu. Întrebarea legitimă pe care și-o pune orice cetățean este dacă asemenea contacte au o semnificație mai largă, reprezintă un pas înainte pe calea raporturilor firești dintre guvernanți și opoziție, sau o simplă formalitate cu care să se drapeze, democratic, puterea. Nu sîntem, din păcate, în situația de a răspunde la această întrebare, cheia aflîndu-se în cealaltă tabără. Putem, în schimb, oferi cîteva premise care să explice, în parte, aceste contacte.

Situația dramatică din Golf care pune sub semnul întrebării importul de petrol irakian și cele aproximativ două miliarde de dolari pe care ni-i datorează această țară, adăugind la criza economică și la situarea hotărîtă a României de partea Națiunilor Unite în acest conflict au determinat un interes mai accentuat față de problemele țării noastre din partea marilor puteri, în speță din partea S.U.A. Țările care au pierderi importante de pe urma blocadei din Golf, ca de exemplu Turcia, au solicitat o compensație pe care S.U.A. o consideră legitimă și urgentă. Evident, S.O.S.-ul venit dinspre România trebuia și el examinat în conformitate cu noile realități și forurile de resort din S.U.A. au început să sondeze condițiile în care i s-ar putea acorda țării noastre clauza națiunii celei mai favorizate, care, odată obținută ar putea desferеca și alte bariere bancare-economice.

Vom releva aici convorbirile despre care am fost informați direct, calea tratativelor politico-diplomatice fiind apanajul celor ce au în mînă frînele puterii. Au sosit la București, înaintea celor șapte senatori americani conduși de R. Dole, un grup de români americani, membri ai Asociației ARC compus din doamna Christine Valmy, dr. George Șerban și ing. M. Chiropol care au luat legătura atît cu opoziția, cît și cu membrii guvernului, inclusiv cu președintele Ion Iliescu. Făcînd caz de bunele lor raporturi cu Congresul American și de intenția de a facilita accesul României la clauză, româno-americanii din ARC au ținut la 1 septembrie o conferință de presă în cursul căreia au făcut cunoscute condițiile în care, consideră ei, ni s-ar deschide porțile clauzei. Potrivit declarației lor, cele 10 condiții au fost discutate cu guvernul și îndeplinirea lor ar fi obligatorie. Ele sînt, în rezumat: eliberarea tuturor deținuților de după 18 februarie 1990 și 13—15 iunie, arestați fără dovezi, respectarea legalității în toate cazurile, intentarea de procese tuturor celor care s-au făcut vinovați de incendieri, teroare, violență, distrugerea proprietăților, recompensarea persoanelor rănite în decursul evenimentelor; participarea guvernului la discuții libere și publice cu reprezentanții grupurilor din opoziție; eliminarea oricăror forme de interceptare a convorbirilor telefonice, accesul tuturor formațiunilor din opoziție la posturile de radio și tv. în orele de maximă audiență, înființarea unor posturi de radio și t.v. independente, eliminarea birocrației și crearea de condiții prielnice pentru privatizare, mai ales instituirea unei comisii parlamentare permanente în care toți membrii grupurilor să fie reprezentați în mod egal, cu scopul de a investiga toate abuzurile comise de guvern împotriva persoanelor individuale, organismelor politice etc. Aceste premise ale îmbunătățirii raporturilor româno-americane n-au beneficiat de o difuzare adecvată, ele fiind publicate doar de „România liberă" din 4 septembrie. Faptul permite supoziția că ele au fost doar enunțate nu și acceptate. Totuși ele pot explica într-o mai mare măsură contactele cu opoziția decît impactul opiniilor domnului S. Brucan din ultimul interviu televizat.

Cert este că raporturile puterii cu opoziția trebuie scoase din accepțiunea totalitară, ori, care-pe care, și privite din unghiul democratic și-și, adică guvern și opoziție ca forțe complementare, indiscutabile alternării la conducere, fără sciziune și luptă de stradă. În toate țările cu tradiție în materie, opoziția e considerată drept o condiție sine qua non a democrației, o instituție fără de care mecanismul vieții politice ar fi de neconceput.

Primind, vineri, 7 septembrie, pe reprezentanții celor vreo două partide politice istorice, domnul Ion Iliescu a anunțat că vrea să instituționalizeze asemenea consultări. Firește, nu considerăm aceste întîlniri o favoare, ci o obligație rezultată din rolul de arbitru care îi revine președintelui. Chiar dacă i s-ar putea reproșa de ce a pus în aplicare prerogativele prezidențiale atît de tîrziu, adică la capătul a trei luni de frămîntări, inițiativa e bine venită. În ce a constat utilitatea întrevederii cu cei trei reprezentanți ai conducerii P.N.Ț.-c.d., domnii Corneliu Coposu, Ion Diaconescu și prof. Gabriel Țepelea, la inițiativa președintelui? Prima parte din cele peste două ore a fost consumată de o examinare critică, deschisă, a principalelor evenimente ce au avut loc după revoluție cu accentul pe 28—29 ianuarie, desfășurarea alegerilor, evenimentele din 13—15 iunie, inclusiv distrugerea sediului central și al arhivei P.N.Ț.-c.d. etc. La acest capitol fiecare parte și-a susținut propria partitură, cea a conducerii fiind bine cunoscută spre a o reitera. Sperăm însă că fermitatea cu care președintele P.N.Ț.-c.d. și-a susținut punctul de vedere va incrimina unele reexaminări ale poziției oficiale. Privind spre viitor, care nu poate fi — conform declarației președintelui — decît al unor relații deschise, civilizate, în interesul colectivității, conducerea P.N.Ț.-c.d. s-a axat pe cîteva considerații preliminare: restaurarea în integru atît pe plan material (repararea sediilor, schimbarea mobilierului, restituirea sumelor de bani sustrase de așa ziși mineri, despăgubirea celor „vizitați" acasă, etc.), cît și pe plan moral (recunoașterea deschisă a inexistenței unor arme și droguri la sediul P.N.Ț.); accesul egal la radio și t.v., instituirea unor posturi de radio și t.v. independente (inclusiv restituirea aparaturii complete pentru un post de radio sustras de la P.N.Ț.); instituirea unor comisii în care litigiile să nu mai fie judecate de parlamentari desemnați pe principiul proporționalității, ci pe principiul juridic al reprezentării egale (numerice) a părții lezate cu cealaltă parte a lezatorului, a făptașului, reexaminarea legii administrative locale potrivit căreia prefecții numiți de primul ministru numesc la rîndul lor pe primari, vice-primari, consilieri etc. Această lege constituie un pas înapoi față de C.P.U.N. în cadrul căruia erau reprezentate toate formațiunile politice — cea actuală — contribuind să-și lase amprenta asupra viitoarelor alegeri locale, prin numirea de primari exclusiv din rîndul formației la putere. De ce e posibilă revizuirea legii? Fiindcă n-a fost respectat regulamentul Camerei care prevede ca orice proiect de lege să fie pus la dispoziția deputaților cu minimum 10—12 zile înaintea discuției publice. Ori, în acest caz, proiectul a fost supus discuției imediat, fără respectarea acestei dispoziții.

Ambele părți au fost de acord să fie eliminate din presă atacurile la persoană și limbaj violent care contribuie la crearea unor tensiuni sau le potențează. Sînt cîteva din multitudinea temelor discutate dincolo de evaluarea rănilor, iar utilitatea discuției va reieși din măsurile ce urmează a se lua. În orice caz, dacă e vorba de o instituționalizare a întîlnirilor cu opoziția, acestea vor fi operative dacă se va stabili din timp o ordine de zi cu puncte solicitate de fiecare din părți, lăsînd loc întotdeauna și pentru evenimentele neprevăzute.

Soarta C.A.P.-urilor din Maramureș

(Urmare din pag. 1)

venit. În general, țăranii care încercau să reziste acestei socializări de tip bolșevic, erau etichetați de „chiaburi" sau „dușmani ai poporului" (cam cu aceeași responsabilitate cu care au fost numiți „legionari" studenții și intelectualii prin iunie '90), arestați și duși la muncă forțată, în condiții de exterminare, la minele de plumb de la Baia Sprie sau la Canal. Atunci, rezistența a luat forme spectaculoase și violente: haiducie în plin secol XX. În pădurile Gutîiului își avea sălașul ceata lui Frunzilă, iar zona dintre Tibleș și Munții Rodnei (Ștefănița, Secref, Bătrîna) era practic controlată de către Pașca Gheorghe zis Împăratu'. (Porecla acestuia din urmă i se trage de acolo că un străbunic al lui a mers cîndva cu o plîngere la Împărat la Viena). Pe versantul sudic al Tibleșului era un alt „bandit", Vasile Blidaru. Perfecta cunoaștere a locurilor, rezistența fizică precum și credința în Dumnezeu și în adevărul cauzei lor i-a ținut în viață pe acești adevărați eroi ai luptei anticomuniste vreme incredibil de îndelungată. Trupelor de securitate le-a trebuit șase ani (1948—1954) ca să-i anihileze pe Împăratu' și Pașca: Vasile Blidaru a fost prins și împușcat abia în 1958.

Peste un an-doi, întovărășirile agricole au dat faliment, dar politica de distrugere a agriculturii bazată pe mica proprietate țărănească a continuat. În primăvara anului 1959, fosta M.A.N. a emis un decret: „pentru lichidarea rămășițelor oricăror forme de exploatare a omului de către om în agricultură", faimosul decret 115/28.III.1959 (care, de altfel, foarte grav, nu este abrogat încă până astăzi). În virtutea acestui act „juridic", proprietățile celor declarați chiaburi erau pur și simplu confiscate în folosul statului. Apoi a început ultimul act al farsei sinistre a colectivizării „de bunăvoie": înființarea de G.A.C.-uri. Țăranii maramureșeni au continuat să reziste în cele mai variate forme: de pildă pe Valea Marei, pe toată lungimea sa, nu s-a putut face nici un colectiv. Activiștii veneau cu mașina de la „regiune", de la Baia Mare, și începeau cu „lămuritul" din primul sat, Crăcești. Acolo clopotul cel mare de la biserică începea să bată într-un anume fel. Mesajul, care semnifica: pericol, era preluat de clopotele de la Desești și transmis mai departe: Hărnicești, Hoteni, Sugătag, Giulești, Berbești. Oamenii dispăreau de-acasă, își făceau de lucru cât mai departe de vatra satului. În sat nu rămâneau decât femeile bătrâne și copiii care, firește, nu puteau semna nimic, atîta vreme cât nu era acasă capul familiei... În schimb, de la Giulești, imediat ce drumul de țară ocolește dealul ce urcă la Ocna-Sugatag și intră pe Valea Cosăului, oamenii puteau fi prinși acasă, nepreveniți: dangătul clopotelor de pe Mara, vestitoare de primejdie, nu se auzea până aici. Așa se face că

pe Cosău, recurgîndu-se
tode clasice de „lămuri
restarea unor oameni
vați, strivirea degetelor
(între altele, cazul
Berci Florea din Călin
s-a reușit înființarea
G.A.C.-uri, la Cornești
nești. Altundeva, au fost
coale în masă; la Săcel
înarmați cu topoare
pătrunderea activiștilor
ș.a.m.d. În alte sate
fost însă, din nefericire
nați, cîțiva mai
naivi au crezut în
roză-roșie care promi
gur, o viață mai bună
ționat pentru colectiviz
se face că în primăvara
1962, când Gh. Gh. Dej
clarat la București proc
colectivizare ca fiind
în Maramureșul istoric
număr de 53 de sate
deja ființă 16 G.A.C.
tezate ulterior, prin
Directiva propagandistică
cel puțin pe fosta regiu
ramureș, ca în acel an
pământurile proaspăt
te", să se iasă la arat
neața zilei de Paști, cu
roșu și cu lăutari. Aceast
caradă, care implica
femie absolut inutilă,
un semn că pentru
nesc începe o „viață

Nu a început în fapt
perioadă, relativ lungă,
s-a făcut agricultură
strîngere și au fost
unități cooperatiste
prin repetate convertiri
torilor către stat.

BRAȘOV '90: Întrunirea rezistenței române

„Solidaritatea este superlativul libertății"

Stimați cititori, după cum ați fost informați, în zilele de 7—8 septembrie a avut loc la Brașov întrunirea Rezistenței române. Acțiunea, organizată de mișcarea „15 Noiembrie 1987", s-a încheiat duminică, 9 septembrie, printr-un miting ținut în Piața Sfatului, prilej cu care s-a dat citire unui comunicat reprodus și în ziarul nostru de marți.

Dintre invitați am dori să amintim cîteva nume: Ana Blandiana, Smaranda Enache (Societatea „Pro-Europa" Tîrgu-Mureș), Ana Șincai (G.D.S.), Mihai Șora, Constantin Ticu Dumitrescu (Asociația Foștilor Deținuți Politici), Stelian Tănase, Vasile Gogea, Marian Munteanu, Mihai Gheorghiu, Radu Filipescu, Dumitru Iuga (Sindicatul T.V.R.), Doru Mihuț (Societatea „Timișoara"); au mai fost prezenți reprezentanți ai Grupului Independent pentru Democrație, Forumului Democratic Antitotalitar Cluj, Ligii Studenților din I.P.B., Asociației „21 Decembrie" București, Asociației „Libertatea", Sindicatului „22 Decembrie" Zărnești, Ligii Sindicatelor Miniere, Federației Solidaritatea.

Întîlnirea a avut momente de tensiune, mai ales în prima zi, cînd controversele dintre membrii prezidiului și domnul Cosma Miron (vizînd recunoașterea de către Liga Sindicatelor Miniere, al cărui lider este, a greșelilor săvîrșite de mineri cu ocazia evenimentelor din iunie de la București), i-au determinat pe aceștia să părăsească sala; a avut și momente de mare puritate morală cum a fost scena în care domnul Gavrilă Filichi (Mișcarea „15 Noiembrie" 1987) a prezentat analiza încălcărilor drepturilor omului în România în perioada care a trecut din decembrie 1989, o analiză pertinentă și în același timp un aspru rechizitoriu la adresa puterii actuale. Sau îmbrățișarea — „istorică" au numit-o cîțiva confrați — dintre Marian Munteanu și Miron Cosma, liderul Ligii Sindicatelor Miniere din Valea Jiului.

La sfîrșitul celei de-a doua zile a întrunirii, am solicitat cîteva păreri. Iată așadar ce am consemnat:

MARIAN MUNTEANU:

Rep.: **Cum v-ați simțit privindu-i în sală pe reprezentanții minerilor și în special avîndu-l lîngă dvs. pe domnul Miron Cosma?**

M.M.: Eu am spus mai demult și îmi mențin afirmația: în legătură cu suferința mea proprie nu am nici un sentiment de ură sau de răzbunare față de oamenii care au făcut ce au făcut. Știu că există explicații și într-o oarecare măsură îi și înțeleg. Desigur, s-au petrecut niște lucruri în București, atîtea și atîtea victime, care lasă tristețe în inima oricui. Eu unul am să-mi păstrez întotdeauna speranța în capacitatea omului de a depăși orice greutate. Știu că acest om, Miron Cosma, a fost și este unul din conducătorii minerilor și că a fost în București în zilele respective. Dar mai știu un lucru și acest lucru este important pentru mine: că minerii, mă refer la muncitorii adevărați, nu la alte persoane care au fost împreună cu ei, au venit la București cu gîndul că este o situație efectiv periculoasă și că ei sînt datori să apere ordinea.

Rep.: **Credeți că erau într-adevăr datori să apere ordinea?**

M.M.: Eu nu cred, ei credeau. Faptul că au acționat cu brutalitate și au bătut oameni, sigur că este condamnabil: dar există totuși o justificare pentru tot ceea ce au făcut ei și principalii vinovați sînt cei care i-au mințit, cei care au creat această stare de învrăjbire și de ură. Mă refer în special la ziarele de scandal cunoscute: Adevărul, Azi, Dimineața, Libertatea, la unele emisiuni ale T.V.R., adică la mijloacele acestea de informare prin care oamenii și-au format o idee fundamental greșită față de fenomenul Piața Universității. Nu mai revin asupra amănuntelor, sînt cunoscute. Au fost calomniați și insultați atîția oameni, piața în general devenise, în viziunea acestor mijloace de informare, un fel de loc periculos al societății. În aceste condiții îi înțeleg pe mineri și spiritul lor de luptă, ca să spun așa.

Rep.: **Și acum, după două zile de discuții, ce s-a realizat din acest punct de vedere?**

M.M.: M-a bucurat faptul că acești oameni, reprezentanții minerilor, au reușit, cel puțin parțial, să înțeleagă că lucrurile nu stau chiar așa cum le-au fost lor prezentate atunci și că au fost împinși să facă lucruri pe care nu trebuiau să le facă. Eu zic că acesta este un mare cîștig. Și mai ales au reușit să discute cu noi și să vadă că nu sîntem deloc fioroși, n-avem cuțite între dinți. Aici este marele merit al muncitorilor de la „15 Noiembrie" care au mijlocit acest contact între muncitori în general, nu numai mineri, și intelectuali. S-a dovedit că putem discuta și ne putem înțelege foarte bine, că sînt foarte multe locuri în care gîndim la fel; pentru că sîntem cu toții oameni, toți avem necazuri și toți dorim o viață mai bună. Și pentru că toți muncim. Munca nu înseamnă numai a da cu ciocanul în nicovală, ea se poate efectua în mai multe moduri. Din acest punct de vedere, repet, meritul mișcării „15 Noiembrie" este remarcabil. A declanșat o serie de alte întîlniri similare, în urma cărora societatea civilă românească nu are decît de cîștigat.

Rep.: **Ați fost invitați ca reprezentanți ai studenților, în Valea Jiului. Veți merge?**

M.M.: Eu mă aflu la Brașov ca persoană particulară. Nu pot hotărî de unul singur dacă reprezentanții studenților vor merge în Valea Jiului. Dacă Liga Studenților se va hotărî în acest sens, probabil că vom merge. Am vrea să-i invităm pe mineri la noi, la Universitate. Au mai rămas cîteva casete și dacă vom face rost de aparatură le vom putea arăta filme din care să înțeleagă ce a însemnat de fapt fenomenul „Piața Universității". Vor vedea și sînt sigur că vor înțelege.

CONSTANTIN
TICU DUMITRESCU

Rep.: **Cu ce gînduri plecați de la această întîlnire?**

C.T.D.: În ce mă privește, întîlnirea a avut momente de suspans, ca să spun așa, întrucît am fost pus la grea încercare în prima zi, atunci cînd, la propunerea și insistențele lui Marian Munteanu, am fost invitat să fac parte din prezidiu. Am văzut că în acest prezidiu a luat loc și liderul sindical din Valea Jiului, în persoana căruia am recunoscut pe cel care a jucat un rol destul de nefast, ca să fiu foarte blînd în exprimare, în evenimentele din 14—15 iunie din București.

Situația creată și apelul lansat de președintele Ligii Studenților din Universitate, dl. Mihai Gheorghiu, au fost puncte cruciale: au obligat să se treacă de la sentimentalisme și vorbe mari la confruntări de atitudini și opinii fără a fi vorba de orientări anume politice. În acest context m-am simțit obligat să iau cuvîntul și să fac un apel, plecînd de la acea chemare spre sinceritate adresată grupului de mineri apel pe care eu îl doream finalizat din partea dînșilor printr-o anumită recunoaștere; voiam ca măcar în ceasul al 14-lea, cînd comisia parlamentară și opinia publică cer cu insistență anchetarea celor vinovați de, nu știu dacă spun gratuit, crime. Pentru că, totuși, convingerea mea este că sînt și crime, dar sînt bine ascunse: sistemele neocomuniste reușesc, bazîndu-se tot pe aceleași aparate de opresiune bine organizate, să ascundă opiniei publice adevăratele efecte ale unei situații deosebit de grave, cum a fost cea din iunie. Deci, nu așteptam altceva decît exprimarea unui regret pentru ce-a fost și exprimarea renunțării la asemenea metode brutale, indiferent de convingerile politice ale fiecăruia. Eu nu pot tolera niciodată și nu pot explica folosirea pumnului în locul argumentului. Ori, revenirea d-lui Cosma și folosirea unui ton aproape agresiv, desigur că m-au nemulțumit și am părăsit întrunirea.

Rep.: **Cum apreciați desfășurarea celei de-a doua „runde" de convorbiri?**

C.T.D.: În luarea mea de cuvînt am făcut din nou un apel: pentru a sintetiza m-aș referi la fraza: „Noi venim cu tot sufletul deschis, cu brațele întinse, dar așteptăm ca de partea cealaltă să nu fim întîmpinați de fețe întunecate, pline de ură, cum eram obișnuiți în perioada comunistă".

Rep.: **Ce impresie v-a făcut comunicatul citit de liderul Sindicatelor Miniere?**

C.T.D.: Comunicatul citit de dl. Cosma n-a fost în măsură să mă mulțumească. Era foarte clar că de fapt linia era cea neocomunistă: „Noi nu sîntem de acord cu cele susținute de rezistența română..." și „Noi sîntem de acord cu pedepsirea și lupta împotriva extremiștilor" etc. Vedeți, sînt niște formulări atît de relative, mai ales vis-à-vis de modul de interpretare al regimului de astăzi care-i consideră extremiști pe toți cei care nu-i aplaudă.

Deci comunicatul a fost atît de abil întocmit atît de „bine" întocmit, „bine" în sensul ideilor false pe care le cultivă și le propagă sistemul actual; ca totuși, surpriză, dl. Cosma să vină cu acea „bombă" care de fapt rămîne marea victorie a zilei de astăzi după părerea mea, adică recunoașterea deschisă că cei mai vinovați sînt autorii morali ai evenimentelor din iunie. Să sperăm că totuși nu sîntem victimele unei iluzii.

IOAN DEAC — Forumul Democratic Antitotalitar Cluj.

Rep.: **Ați putea sintetiza impresia pe care v-a făcut-o întrunirea de la Brașov a Rezistenței Române?**

I.D.: Aici s-a încercat dialogul între intelectuali și mineri. Minerii simbolizînd la ora actuală muncitorimea română, pentru că ei au fost cei mai activi în evenimentele din țară, chiar dacă, într-un fel sau altul, activitatea lor s-a reflectat negativ.

Rep.: **Cum apreciați implicarea minerilor în evenimentele din iunie de la București, vis-à-vis de normele unui stat democratic?**

I.D.: Acțiunea minerilor, așa cum a fost reflectată sau dirijată sau prezentată în mass-media oficială a fost negativă din punctul de vedere al democrației. Sigur, dincolo de aspectul politic al faptului că minerii produc cărbune.

Rep.: **Mult sub nivelul anului trecut, aș adăuga.**

I.D.: Da, însă asta este o altă problemă. Angajîndu-se în disputa politică, minerii, ca forțe de represiune, au comis, fără îndoială, un fapt negativ. Astăzi însă, s-a purtat un dialog și reprezentanții minerilor din Valea Jiului au avut ocazia să vadă cine erau de fapt cei care manifestau în Piața Universității; au avut deci ocazia să vadă că nu erau nici legionari, nici bișnițari, nici proxeneți ci vîrfurile culturii românești angajate politic în sensul democrației.

Cred că s-a declanșat în mintea lor o revelație. Au realizat că ei, minerii, au acționat atunci, în iunie, ca niște forțe oarbe aflate în mîinile unor interesați politic să-și mențină puterea. Momentul de maximă amplitudine care s-a petrecut astăzi a fost, în opinia mea, momentul în care subconștient, subconștient care a declanșat discursul reprezentantului minerilor, s-a produs sentimentul de culpabilitate. Ei l-au realizat integral, s-au eliberat de el, l-au cuantificat la adevărata lui valoare și au reușit să transfere de fapt vina fizică spre vina morală. Pentru că, de fapt, autorii morali sînt cei mai vinovați de cele petrecute, de tensiunea creată între muncitori și intelectuali la modul general, între mineri și intelectuali la modul concret.

ALEXANDRU GANEA

ÎNGUSTA CUMPĂNĂ

(Urmare din pag. 1)

astăzi din partea guvernului ca acesta să ia măsuri radicale, să schimbe ceva substanțial în economia românească. Dar totul la noi pare că bîjbîie, pare că își caută un drum printre meandrele diletantismului. Lupta pe care o avem de dat este și cu ignoranța, dar mai ales cu lipsa obișnuinței de a avea inițiativă personală. Nimeni nu pare dispus să ia o decizie majoră pentru că există frica de a nu greși. Dar un risc, dacă este asumat în mod inteligent, poate să dea rezultate pozitive.

Presa fesenistă a atacat vehement pe toți cei care chipurile, îndeamnă la agitație. Nu cred, personal, că există cineva care ar dori să destabilizeze statul și ordinea de drept instaurată. Dar se pare că din nou omul de rînd este din ce în ce mai mult redus la tăcere și deci la imposibilitatea de a participa direct la făurirea istoriei. Acum trăim un timp decisiv, al cărui farmec este conferit tocmai de conștiința că te afli în interiorul unei lupte.

Este plăcut și interesant să asculți un bătrîn care a trăit evenimentele majore ale ultimilor cincizeci de ani. Mulți bătrîni au un sentiment al istoriei mai acut decît noi și chiar o vigoare spirituală de la a cărei lecție trebuie să învățăm.

Șansa noastră astăzi este aceea de a putea trăi concentrat evenimente cu care alții poate nu se întîlnesc într-o viață de om. Dar în loc să facem din istorie ceva viu, pasionant, o lăsăm să se scurgă iarăși lent, în timp ce noi privim indiferent la trecerea timpului. Numai că acesta este implacabil, iar noi rămînem victime ale

aceleiași continue situ
spus că există două
mente în viața unui
implicit a fiecărui om:
cînd se distruge și
se creează o civilizație
aflăm astăzi la o cumpănă
te strîmtă. Situația
care se afla România
că noi înșine ne aflăm
luptă disperată
Deja, de mulți ani
urma istoriei europene
multor acțiuni primite
vernului, iată-ne
din Europa — poate
aceasta tocmai atunci
aflăm la un pas de
în universul ei de valori

Amiralul Nelson
„Am cîștigat pentru că
să fiu întotdeauna, la
tăliei, cu un sfert de oră
tea adversarului meu"
sens al timpului
trebuie să-l avem și noi
dacă nu vrem să rămînem
tru totdeauna la poala
telui care se cheamă

Înălțarea Sfintei Cruci

(Urmare din pag. 1)

Era un cuvînt care nu se putea să nu cutremure și să nu dezamăgească sufletește pe ucenici, pe acești doisprezece oameni de rînd, săraci și neinstruiți, care părăsiseră toate în această lume, urmînd zi și noapte pe un necunoscut care nu le oferea nimic, în afară de un mănunchi de învățături despre o ipotetică „împărăție a cerurilor", în care ei nu vor fi nici stăpîni de moșii, nici conducători de oaste, — ci vor fi nevoiți să se reîntoarcă la munca lor grea de pescari, pentru a avea cele de trebuință pentru trai, ei și familiile lor.

În această stare sufletească de cumplită dezamăgire pentru ucenici, Iisus nu intervine cu nici un cuvînt care să-i liniștească sau să le strecoare în suflet o rază de lumină și de nădejde pentru viitor. Cuvîntul Său este de natură să-i descumpănească complet, și El rostește cu brutalitate, fără nici un menajament, — căci zice: „Dacă voiește cineva să vină după Mine, să se lepede de sine însuși, să-și ia crucea și să Mă urmeze. Căci oricine va vrea să-și scape viața o va pierde; dar cine își va pierde viața pentru Mine și pentru Evanghelie, acela o va mîntui" (Mc. 8, 34—35).

Iată ce au auzit atunci ucenicii, iată ce aud credincioșii și astăzi, peste secole, în această Duminică a Crucii, cînd le sînt puse la încercare, în fața Sfintei Cruci, sentimentele lor pentru Iisus Mîntuitorul și pentru Biserica Sa, care nu pot fi slujite și purtate spre biruință fără a consimți la jertfa și la dăruirea de sine.

A doua oară cînd Sfînta Cruce este oferită credincioșilor spre închinare, în mijlocul bisericii, este Vinerea Mare, — cînd în fața acestora se află Crucea Mare a răstignirii, ținută tot timpul anului în sfîntul altar, în partea de răsărit a Sfintei Mese. În Vinerea Mare se retrăiește spiritual de către credincioși răstignirea și moartea Mîntuitorului, se slujește Prohodul, se înconjoară biserica, urmîndu-se un drum de îngropare, Sfînta Cruce este reașezată în Sfîntul altar, străjuind Sfînta Masă pe care se aduce în fiecare duminică și sărbătoare Sfînta Jertfă liturgică sau Sfînta Euharistie.

Învățămintele din Vinerea Mare, cînd Sfînta Cruce domină centrul bisericii și se retrăiește spiritual moartea și îngroparea lui Iisus, sînt fără de număr. Ele copleșesc orice minte și este greu să poți desprinde din multitudinea lor cîteva semințe care să adune ca într-un potir ceresc hrana sufletească de care am avea nevoie. Deasupra tuturora se ridică neîndoielnic cuvintele rostite de Iisus din înălțimea Crucii, în clipe de agonie, pentru răstignitorii Săi: „Părinte, iartă-le lor, că nu știu ce fac!" (Lc. 23, 34). Niciodată, în lume și în istorie, nici înainte și nici după aceea, nu s-au mai auzit astfel de cuvinte, — mai scumpe și mai de preț decît tot aurul lumii: să te rogi pentru iertarea ucigașilor tăi! Numai Fiul lui Dumnezeu, coborît pe pămînt pentru a izbăvi neamul omenesc din robia păcatului și a morții a putut s-o facă, descumpănind cu totul pînă și pe păgînul însărcinat cu supravegherea operațiunilor de răstignire care, văzînd și auzind totul, a fost nevoit să spună: „Cu adevărat, omul Acesta era Fiul lui Dumnezeu!" (Mc. 15,39).

Iar a treia oară cînd Sfînta Cruce este oferită credincioșilor spre închinare, în mijlocul bisericii, este în ziua de 14 septembrie — zi hotărîtă astfel de Sfinții Părinți de demult ai Bisericii, **pentru că ea amintește un fapt istoric petrecut la începutul veacului al-IV-lea**, cînd împărat la Roma era Constantin cel Mare. Atunci, din îndemnul împărătesei Elena, mama sa, împăratul Constantin dă poruncă să se facă săpături pe dealul Golgotei, unde fusese răstignit Iisus Hristos; și se spunea din vremuri vechi că ar fi fost îngropată în pămînt Crucea Lui și ale celor doi tîlhari răstigniți împreună cu El. Săpăturile făcute din îndemnul împărătesei Elena scot într-adevăr la iveală trei cruci. Crucea lui Iisus este identificată prin aceea că, la atingerea de lemnul ei cu trupul unei femei văduve, care abia atunci murise, aceasta revine miraculos la viață.

Se petreceau atunci două minuni: una că la aproape 300 de ani de cînd se aflase îngropată în pămînt, Crucea pe care fusese răstignit Iisus este scoasă din nou la lumină, întreagă și neatinsă de curgerea vremii; a doua că odată cu scoaterea ei la lumină, trupul unei sărm
mei, care abia murise,
viață. Faptul acesta
a cutremurat mulțimea
preajmă, patriarhul Ma
purtat pe umerii săi Sfîn
ce regăsită, a ocolit cu
ga cetate a Ierusalim
norodul credincios i-a
drumul cîntînd: „Mîn
Doamne, poporul Tău, și
vintează moștenirea Ta
ța binecredincioșilor
supra celui potrivnic
Și cu Crucea Ta păzești
porul Tău". Toate aceste
petrecut **într-o zi de 14**
brie. De atunci, din veac
creștinii sărbătoresc Ziua
ta și o numesc, Înălțarea
tei Cruci.

O sărbătorim și noi, cu
le îndurerate pentru cîte
buit să pătimească pen
Mîntuitorul Hristos,
durare pentru cîte am
cu sufletele adînc mișcate
tru toate cîte auzim la
rea slujbelor dumnezeiești
aceste zile de către
noștri: **„Cela ce scuipări**
tăi și loviri și CRUCEA
MOARTEA a răbdat pentru
Hristos, adevăratul Dum
nostru... Cel ce pentru
menii și pentru a noastră
tuire patimile cele înfricoș
CRUCEA cea de viață f
și ÎNGROPAREA cea de
voie cu trupul a pătimit
adevăratul Dumnezeul nostru
ne miluiască și să ne m
că pe noi!".

Hristos a murit răstig
Cruce, a fost îngropat,
înviat! Moartea lui pe
este nedespărțită de min
vierii. Pentru aceea, în
zile, cîntăm: **„Crucii Tale**
chinăm, Hristoase; și sf
vierea Ta o lăudăm și o

Cererea românilor uniți din Carei

În anul tragediei noastre naționale, în 1940, mai mult de jumătate din locuitorii Careiului, cu alte cuvinte toți românii, cu excepția a 15 familii, ne-am mărturisit credința către maica Roma, căreia îi aparținem „per sanguinem et per fidem" — după celebra formulă a Papei Pius al XI-lea. Am fost atunci peste 7000 de credincioși greco-catolici. Astăzi sîntem constrînși să participăm cu regularitate la sfintele liturghii ținute în aer liber, ori în încăperi și săli transformate ad-hoc în altare de rugăciune.

Încercarea autorităților supreme ale țării de a perpetua o stare de fapt impusă de o putere străină de neamul nostru, apoi menținută prin teroare morală și fizică de cei care și astăzi se declară fățiș fără de credință, este inadmisibilă. Drepturile noastre străbune să fie respectate așa cum și noi respectăm drepturile altora. Nu cerem decît ceea ce am avut chiar și sub stăpînirea străină: biserica pe care au clădit-o părinții noștri, dreptul preoților noștri de a sluji la altarele pe care le-au sfințit episcopii noștri martiri. Noi nu vrem să scoatem pe cei fără acoperămînt din casa noastră, dar nici nu mai putem accepta să cerșim loc de închinare atîta vreme cît avem, de drept, un lăcaș al nostru, vechi de peste două sute de ani.

Prin cele de față protestăm cu fermitate împotriva nesocotirii drepturilor noastre elementare de a ne putea folosi de ceea ce ne aparține: biserica și toate bunurile ei răpite nouă samavolnic prin decretul stalinist din 1948.

Facem public protestul nostru pentru ca acela care sînt învestiți cu administrarea treburilor țării să știe că pretindem o dreaptă rezolvare a acestei situații intolerabile. Ne mărturisim decizia de a trăi în religia iubirii. Dacă bunul Dumnezeu ne va învrednici de un nou martiriu îl vom primi cu smerenie. Dar pînă atunci afirmăm că răbdarea noastră are limite care nu am dori să fie depășite.

NOTĂ. Cererea poartă semnăturile românilor uniți din Carei.

Precizări din partea Ministerului Mediului

În legătură cu articolul intitulat „Un drept al țăranilor — Pădurile cu fînețe, luncile, zăvoaiele", publicat în ziarul ce conduceți, la data de 31.08 a.c., în calitate de purtător de cuvînt al conducerii ministerului, vă informăm următoarele:

Pădurile — proprietate de stat consfințită prin Constituție, sînt administrate și gospodărite unitar, fiind supuse regimului silvic ce cuprinde un complex de norme tehnice, economice și juridice, cu privire la cultura, exploatarea, protecția și paza acestora. Întinderea lor, ce reprezintă aproape 27% din suprafața țării, este încă redusă în raport cu rolul deosebit de protecție și producție, ce trebuie să-l îndeplinească pe plan social-economic.

În ultima perioadă, pădurile sînt confruntate cu o puternică presiune de natură să le prejudicieze integritatea, multiplele funcții de protecție, capacitatea de purificare a atmosferei și de reglare a regimului hidrologic, de regenerare a oxigenului atît de necesar în condițiile actuale de poluare, precum și însuși potențialul productiv de masă lemnoasă. Ca urmare a unor factori antropici distructivi — cum sînt, de exemplu, tăierile ilegale de arbori, pășunatul, incendiile de litieră și de coronament, deversarea de reziduuri, noxele industriale și altele — unele păduri sînt slăbite fiziologic, fiind în parte supuse fenomenului de uscare prematură a arborilor — proces existent și în Europa Centrală, precum și în alte zone. Pentru redresarea ecologică a acestora, sînt stabilite măsuri complexe ce necesită o corectă aplicare, o permanentă supraveghere și îndrumare din partea personalului silvic, singurul calificat în direcția gospodăririi pădurilor.

Legat de aceste aspecte menționăm că, în anul 1954 s-au atribuit spre folosință comunală păduri în suprafață de 485 mii ha. Cu toate eforturile făcute pentru a se imprima și a se asigura respectarea normelor silvice în gospodărirea pădurilor comunale, nu s-a dat dovadă de receptivitate, neaplicîndu-se măsurile tehnice care se impuneau, ceea ce a dus cu timpul la degradarea acestora. De altfel, cînd în 1956, s-au preluat din nou aceste păduri de către unitățile silvice, nu s-a mai găsit pe teren o suprafață de 24 mii ha, care a fost defrișată abuziv.

În ceea ce privește aprovizionarea populației sătești cu materiale lemnoase, este de subliniat că această acțiune s-a derulat prin folosirea tuturor resurselor din zonele respective (colinare și montane, la care se face referire în articol), afectate acestui scop — atît din pădurile ce au aparținut populației, ori au fost în folosința comunelor, cît și mai ales, din pădurile administrate de unitățile silvice, mult mai întinse ca suprafață și cu un potențial productiv mai mare. În cadrul reglementărilor în vigoare, o parte din lemnul de foc s-a oferit populației în mod gratuit (crăci, vreascuri, cioate, zoburi). Trebuie remarcat și faptul că, față de o medie anuală de 1800 mii mc lemn alocat prin plan populației sătești prin ocoalele silvice în perioada 1986—1989, în anul 1990 s-au repartizat 2800 mii m.c. în cadrul acțiunii de igienizare și curățire a pădurilor. Separat de aceasta, populația sătească poate valorifica lemn de pe terenurile cu vegetație forestieră din afara fondului forestier și poate beneficia de resurse lemnoase disponibilizate în cadrul activității unităților de exploatare a pădurilor. În acest context se asigură o valorificare superioară a lemnului în industria prelucrătoare.

În prezent, și mai ales în perspectivă, este imperios necesar ca pădurile să rămînă proprietate de stat, indivizibilă, întrucît numai în acest mod se poate asigura o reală protejare și gospodărire unitară, științifică, a acestora, în spiritul comandamentelor moderne de creștere și diversificare a funcțiilor de protecție și de producție, de sporire a aportului pădurilor la menținerea și reconstrucția echilibrului ecologic, la protecția mediului înconjurător.

IN MEMORIAM

Dr. Gheorghe Busuiocesc

Dr. Gheorghe Busuiocescu s-a născut la 7 noiembrie [illegible] în comuna Leordeni, județul Argeș.

Tînărul Gheorghe a crescut și s-a educat în atmosfera creștinească a familiei; tatăl său, preotul Marin Busuiocescu a fost un respectabil slujitor al Bisericii, parohiei și al enoriașilor, în rîndurile cărora reușește să facă să încolțească ideile de emancipare ale țărănimii, concepute de C. Dobrescu Argeș, continuate și dezvoltate de Ion Mihalache.

Veritabil pionier al dezvoltării cooperației la sate în județul Muscel, preotul Marin Busuiocescu imprimă fiului său ideile de emancipare ale țărănimii, pe care acesta din urmă le va sluji mai tîrziu cu devotament și dăruire totală.

Urmează cursurile liceului teoretic „I. C. Brătianu" din Pitești și ale facultății de medicină din Cluj — unde își obține diploma de doctor în științe medicale — sub impulsul educației creștinești primite în familie, urmează și cursurile Seminarului Teologic „Nifon" din București.

Practică profesiunea de medic, mai întîi ca medic militar în orașul Rm. Vîlcea, mai apoi în marile așezăminte medicale din Cluj și București, alături de alte figuri proeminente ale med
românești.

Aspirațiile către care
și lupta, din lumea sat
care le simte din copilărie
sătenii în mijlocul căr
născut și a crescut, prec
la educația părintească
termină să adere la mișc
rănistă, devenind un
colaborator al lui Ion M
pe care-l urmează,
credincios idealurilor
de aceasta, pînă la sfîrșit
său.

Pentru devoțiune față de
ducătorul P.N.Ț., ca mili
fruntaș al Partidului, este
și încarcerat — fără cond
— în anul 1944. Eliberat
1954, este din nou arestat
De această dată i se
un proces
al Partidului, și este
la 16 ani muncă

Condițiile
ției și persecuții
contribuit la
ții trupești a dr. Gh. Bu
cu, sufletul și mintea
nînd însă viguroase,
lupta pentru promovarea
și idealurilor pentru care
tat, a suferit și a
Pentru tot ce a
suferit și a reprezentat
doctorului Gh. Busuiocescu
rămîne neștearsă în
inima celor care l-au

Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA" — Sectorul export-import presă PO Box 12 201, telex 10376 prsfir București Calea Griviței nr. 64—66.

Tiparul: Combinatul poligrafic București